

De Brugse historieonderzoeker Pieter [III] Lootyns (1586-1653) en de genealoog Pieter [IV] Lootyns (1624-1701)

Pieter Donche

Genealogie

In deel 1 van onze bijdrage gaven we de levensbeschrijvingen van de Brugse historieonderzoeker Pieter [III] Lootyns (1586-1653) en zijn zoon, de genealoog Pieter [IV] Lootyns (1624-1701).¹²

Teneinde hen beter te situeren geven we in dit tweede deel ook de genealogie van hun familie.

Herkomst van de familie

De familienaam *Lottin*, *Lo(o)tins*, *Lo(o)tyns* is vrij verspreid en ongetwijfeld behoren al de naamgenoten niet alle tot één zelfde familie. DE BRABANDERE³ verklaart de familienaam *Lotin*, *Lottin* als een vlevorm van de Germaanse voornaam Lodewijk en citeert die voornaam in bv. *Jacop Bastin fs Lotins* (1424 te Lo). Een familienaam geëvolueerd uit een voornaam kan uiteraard op vele plaatsen en onafhankelijk van elkaar ontstaan zijn.

Er valt onder de naamgenoten ook meer dan één wapenschild aan te treffen. Zo vinden we:⁴

1 Gebruikte afkortingen: ARA: Algemeen Rijksarchief, Brussel; KBR: Koninklijke Bibliotheek, Brussel; RAB: Rijksarchief te Brugge; RAG: Rijksarchief te Gent; RK: Rekenkamers; SAB: Stadsarchief Brugge; SAG: Stadsarchief Gent; SBB: Stadsbibliotheek Brugge; SdS: (handschriften van) Casimir de Sars de Solmont, Stadsbibliotheek Valenciennes, hs. 815 (ook op Internet).

2 *Vlaamse Stam*, nov-dec 2014.

3 F. DEBRABANDERE, *Verklarend woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk*, 2 vols., Brussel, Gemeentekrediet, 1993.

4 Resp. KBR, afd. hs., Fonds Goethals, nr. 737 (hs. M. VOET), f° 5v-6; RAB, Fonds de Thibault de Boesinghe, nr. 424C, gen. 638; KBR, afd. hs., Fonds Goethals, nr. 737, f° 6v (zes generaties); idem, f° 7r: een fragment van twee generaties en één van drie generaties. De leperse stadsarchivaris Jules Cordonnier (1833-1893) vermeldt in zijn nota's (Stadsarchief Ieper, Fonds Cordonnier, nr. 9, nr. 75, pp. 288-292) naast die eerste twee al vernoemde wapens nog drie andere wapens Lottin; het grafscript te Brugge betreft *Therese*

- in een genealogie Lootins (Fonds Goethals): *geschaakt van zilver en lazuur*;
- in een fragmentgenealogie Lottin (Fonds de Thibault de Boesinghe): *geschaakt van zilver en sabel* (in Broekburg (Bourbourg) en Terdeghem);
- in een genealogie Lottin (Fonds Goethals): *in zilver een keper van keel, vergezeld van 3 koeken van hetzelfde*;
- in een genealogie Lootens (Fonds Goethals): *in goud, een dwarsbalk van lazuur, vergezeld van 3 klaverbladen van sinopel*;
- een wapen Lottin: *in lazuur, twee dwarsbalken van zilver* (in Terdeghem en Belle);
- een wapen Looten: *in goud 3 naar rechts hellende klophamers van sinopel* (zonder nadere informatie);
- een wapen Looten: *in lazuur een keper van goud, vergezeld van 3 sterren van zilver* (in Ieper);
- op een grafscript in het Brugse begijnhof vinden we nog: *in lazuur een keper van zilver vergezeld van 3 sterren van hetzelfde*.

Voor de verre herkomst van de familie van Pieter [III] en Pieter [IV] Lootyns uit Brugge zochten we de vroegste voorkomens van de naam in Brugge op en de inwijking van naamgenoten in deze stad.

De vroegste vermelding vinden we in een oude kroniek: al in 1280 was een Robrecht Lootins burgemeester van Brugge en ook in 1339 was een Robrecht Lootins, allicht niet dezelfde burgemeester van Brugge.⁵ Andere naam-

Joanne Lootens fa François, begyne choriste, groot juffrouw jubilarige van dezen hove, + 12 juni 1764 in de ouderdom van 83 jaar ... en van jo.e Godelieve Joanne Lootens geestelijke dochter overleden 19 juni 1729 (in het koor voor de communiebank) zoals vermeld in: Marke, bibliotheek kasteel de Béthune, hs. *Verzameling van Zerkchriften, kabinetten, Blazoens, Fondatien en verdere wapenen die zich bevinden in de Kerken en Kloosters der stad Brugge*, dl. 8: *Brugge, Vrouw kloosters 1*, f° 27.

5 A. DEWITTE & A. VIAENE, *De lamentatie van Zeghere van Male*. Brug-

genoten in het Brugse zijn: in 1342, 1353 en 1354: *Willem Lotyn/Lotin*, schepen van het ambacht van Oostkamp en in 1361, 1372 en 1379: *Jan Lotin*, hoofdman, lid en opnieuw hoofdman van de makelaarscorporatie te Brugge.⁶

Onder de nieuwe poorters van de stad Brugge⁷, vinden we:

- *Lootin Heinric fs Jacops*, afkomstig van Belle, ingeschreven 7 maart 1447 (reg. 1434-1450 f° 104v), in de stadsrekening vermeld op 1 maart 1447;
- *Lootins Pieter fs Willems*, afkomstig van *Pitgham* (Pitgam), ingeschreven 15 maart 1450 (reg. 1434-1450 f° 124), in de stadsrekening vermeld op 16 maart 1450 (als *Pierre fs Willems*);
- *Lotin Ghiseline fa Lauwers* afkomstig van *Hondscotte* (Hondschoote) *omme poortersneerynghe te doene*, ingeschreven 5 december 1476 (reg. 1454-1478 f° 146), in de stadsrekening idem (maar als *Ghisselinc fs Lauwers*, wat ons meer logisch lijkt ...);
- *Lotin Gillis fs Jan* (herkomst niet vermeld) in de stadsrekening 10 december 1478;
- *Lootin Jan fs Heindricx*, wever uit Nieuwkerke, in de stadsrekening 17 april 1486;
- *Lootin Mychiel fs Jans*, afkomstig van Ruddervoorde *omme te doene poortersneringhe*, ingeschreven 4 oktober 1490 (reg. 1479-1496, f° 61), in de stadsrekening idem;
- *Lo(o)tin Jacques*, afkomstig van *Calone upde Leye* (Artesië) *omme te doene poortersneeringhe*, ingeschreven 17 augustus 1495 (reg. 1479-1496 f° 68v), in de stadsrekening idem;
- *Lootins Pierine*, in de stadsrekening 1498-99 (geen verdere details);
- *Lootin Govaert*, in de stadsrekening 1505-06 (geen verdere details);
- *Lootin Joos*, in de stadsrekening 1507-08 (geen verdere details);
- *Lo(o)tins Gheeraert fs Jans*, afkomstig van *Poots by Doornycke* (Pottes), ingeschreven 26 juni 1551 (reg. 1530-1588 f° 44v), in de stadsrekening idem;
- *Lootins Jan fs Pieters* (herkomst niet vermeld), ingeschreven 1617 (reg. 1588-1794 f° 4v), in de stadsrekening 16 juni 1618;
- *Lootins Pieter (ende ...)*, uit het Brugse Vrije, ingeschreven 1622 (reg. 1588-1794 f° 5), in de stadsrekening 29 april 1623 (dit is Pieter [III] Lootyns);
- *Lootins Joos fs Pieter, vrylaet*, ingeschreven 1628 (reg. 1588-1794 f° 6);
- *Lootins Francois*, afkomstig van *Pithem* (Pittem), ingeschreven 1697 (reg. 1588-1794 f° 24v), in de stadsrekening: *fs Jan*, 17 maart 1698;
- *Lootins Cornelis, vrylaet* (herkomst niet vermeld), ingeschreven 1709 (reg. 1588-1794 f° 26v);

ge na de opstand tegen Spanje 1590, Brugge, 1977, pp 135 en 143 (uit een andere kroniek van de periode 1127-1339).

- 6 A. SCHOUTEET, *Stadsarchief van Brugge. Regesten op de oorkonden*, 4 dln., Brugge, 1973-1982, III, nrs. 26, 236, 237, 256-261, 265-267, 278 (Willem) en 444, 603, 668 (Jan).
- 7 R.A. PARMENTIER, *Indices op de Brugsche Poortersboeken*, 2 vols., 1: 1418-1434 en 1434-1450, 2: 1450-1460 en 1454-1794, Brugge, 1938; A. JAMEES, *Brugse poorters, opgetekend uit de stadsrekeningen*, Handzame, 1974, 1980, Zedelgem, 1990.

- *Lootins Cornelis fs Pieter*, uit Oostkerke, in de stadsrekening 28 mei 1710.

Bekijken we de herkomsten tot de 16de eeuw dan is dit, op het nabije Ruddervoorde na, steeds in wat nu Frans-Vlaanderen is of het gebied ten Zuiden daarvan (Artesië, Henegouwen), nl. Belle (Bailleul, Fr.), Pitgam (zuidwest van St.-Winoksbergen (Bergues, Fr.)), Hond-schoote (ten oosten van St.-Winoksbergen), Nieuwkerke (in België maar nabij Belle), Calonne op de Leie (zuidwest van Belle) en Pottes (België) bij Doornik. Maar de naam is ook reeds heel vroeg aanwezig in Brugge.

Deze genealogie gaat enkel over de naamgenoten Lo(o)t(i/y)ns met het wapen *geschaakt van zilver en lazuur*. Deze treffen we aan in Brugge (en ook in de buurt van Parijs, zie onder II.-Robrecht). In Brugge treft men ook naamgenoten *Lottin* aan (met het wapen met de keper vergezeld van drie koeken).

Oude gedrukte en handschriftelijke bronnen

Hoewel de familie Lootyns vertegenwoordigers had in de schepenbank en in de raad van de stad Brugge is er geen genealogie opgenomen in J.-J. GAILLIARD'S compilatiewerk *Bruges et le Franc* (1857-1864).⁸ In zijn ander werk over de grafschriften van de Brugse O.L.Vrouwkerk (1866)⁹ verwijst GAILLIARD nochtans naar een genealogie *Lootyns* die zou staan in het twee jaar eerder verschenen deel *Supplément* op zijn *Bruges et le Franc*. Maar dit is daar niet te vinden. Wel vermeldt hij in zijn grafschriftenboek op andere plaatsen heel wat genealogische informatie in voetnoten.¹⁰ Andere 19de-eeuwse verzamelwerken van gepubliceerde genealogieën (GOETHALS, VAN DYCKE, MERGHELYNCK, DE VLAMINCK¹¹) bevatten geen genealogie *Lootyns*, de *Annuaire de la Noblesse de Belgique* evenmin (allicht omdat de familie al uitgestorven was).

- 8 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc ou leur magistrature et leur noblesse, avec des données historiques et généalogiques sur chaque famille*, 5 vols. + suppl., Brugge, Edw. Gailliard, 1857-1864.
- 9 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre occidentale avec des données historiques et généalogiques. Arrondissement de Bruges ... Notre Dame*, Brugge, 1866, p. 141, noot 2.
- 10 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires ... Notre Dame*, 1866, vooral op pp. 359, 386 en 465-466. Heeft hij misschien in een later stadium van de redactie van dit werk gemerkt dat de genealogie toch niet in zijn *Bruges et le Franc* stond en dan maar die genealogische gegevens gespreid over een aantal voetnoten?
- 11 F.-V. GOETHALS, *Dictionnaire généalogique et héraldique des familles nobles du Royaume de Belgique*, 4 vols., Brussel, Polack-Duvivier, 1849-1852; A. MERGHELYNCK, *Recueil de généalogies inédites de Flandre dressées sur titres et d'après d'anciens manuscrits*, 2 vols., Brugge, Edw. Gailliard, 1877; F. VAN DYCKE, *Recueil héraldique avec des notices généalogiques et historiques sur un grand nombre de familles nobles et patriciennes de la ville et du franconat de Bruges*, Brugge, C. De Moor, 1851; A. DE VLAMINCK, *Filations des familles de la Flandre dressées sur pièces authentiques ou d'après des manuscrits anciens*, 2 vols. Gent, C. Vyt, 1875.

FERDINAND VANDE PUTTE (1807-1882)¹² in zijn biografische nota over Pieter en Lodewijk Lootyns¹³ uit 1843 geeft een stamreeks over acht generaties. Deze heeft hij niet zelf opgezocht, hij geeft ze op basis van een genealogie maar laat ons in het ongewisse omtrent de bron (en waarbij de plaats van een *Louis* in de achtste generatie allicht niet uit die genealogie komt, maar uit zijn veronderstelling want het klopt niet).

In 1894 signaleerde Bⁿ JEAN-B. BÉTHUNE¹⁴ het bestaan van twee handschriftelijke versies van een genealogie Lootyns, de ene opgesteld door Pieter Lootyns uit de "bibliothèque de Mgr Béthune" (d.i. Felix-A.L. Béthune, 1824-1909, zijn broer¹⁵) en een andere van de Brugse genealoog kanunnik KERCHOF (1625-1685) en die hij vermoedt afgeschreven te zijn uit de eerste. Vermoedelijk heeft VANDE PUTTE zijn stamreeks Lootyns in zijn bijdrage van 1843 deels hierop gebaseerd en heeft GAILLIARD zijn notities uit 1866 over de familie Lootyns ook op één van beide versies gebaseerd. VANDE PUTTE was mogelijk in bezit van handschriften van Pieter Lootyns en deze zouden (geheel of gedeeltelijk) na zijn dood in bezit kunnen gekomen zijn van Mgr. Felix Béthune.¹⁶ Uit een andere bron¹⁷ vernemen we dat de genealogie die stak in de verzamelingen van Mgr. Felix Béthune, opgesteld werd door Pieter Lootyns, zoon van Pieter en Anna van der Eecke, dit is dan in onze genealogie hierna, VI.8. Pieter [IV] (1624 – 1701) (voor zijn biografie, zie onze vorige bijdrage).

Waar deze eerste versie van de genealogie zich nu bevindt weten we niet (niet in de verzameling handschriften in de bibliotheek de Béthune op het kasteel te Marke). In verband met de tweede versie/kopie konden we geen genealogie Lo(o)t(i/y)ns vinden in de farde "L" van de verzameling genealogieën van kanunnik KERCHOF. We hebben zelfs onze twijfels of daar ooit een genealogie Lootyns in aanwezig is geweest, want in de twee vroeg 19de-eeuwse alfabetische indexen die op de verzameling gemaakt werden is er geen spoor van een genealogie Lootyns.¹⁸ In een andere grote verzameling genealo-

gieën die steekt in het fonds de Thibault de Boesinghe,¹⁹ vonden we evenmin een genealogie Lootyns ...

In een handschrift van een andere 17de-eeuwse Brugse genealoog MARIUS VOET (1613-1685) vonden we genealogieën van drie families *Lootins*, *Lottin* en *Lootens*. De twee laatste betreffen andere families dan de eerste gezien het wapenschild er telkens van verschilt. De eerste is wellicht toch niet de genealogie waarover VANDE PUTTE beschikte en die GAILLIARD gebruikte, gezien bij vergelijking, de afstamming van twee gezinnen, gegeven bij VOET, niet teruggevonden wordt bij GAILLIARD en in de gemeenschappelijke gezinnen er diverse kinderen zijn die wel vermeld worden bij GAILLIARD maar niet bij VOET. De algemene structuur van de genealogie is wel dezelfde. Van II. – Robrecht geeft VOET nog vijf kinderen, maar geen verdere afstammelingen.²⁰

Een tak van de genealogie Lootyns vanaf III. – Jacob Lootyns fs Jaspar, over vijf generaties maar waarin van slechts twee ouderparen (op generatie 2 en 5) alle kinderen vermeld worden vinden we in een grote uitgetekende stamboom betreffende de familie de Witte, opgemaakt in 1651 door VI.8. Pieter [IV] Lootyns zelf.²¹

Nog steeds dezelfde structuur maar opnieuw geen letterlijke kopie van de andere versies, want met details in meer of in min, vinden we in de verzameling afschriften van genealogieën van CASIMIR DE SARS DE SOLMONT (begin 19de eeuw, hierna afgekort: SdS), bewaard in de stadsbibliotheek van Valenciennes.²² Hier worden van

19 RAB, Fonds de Thibault de Boesinghe, 424A/C.

20 VOET geeft in zijn handschrift nog een kort los fragment, te situeren in het midden van de 16de eeuw: MARK LOOTINS, hij voerde als wapen: *in lazuur een schildhoofd geschaakt van zilver en lazuur*. Hij huwde met Maria VAN HEULE, dochter van Pieter (bastaard). Waarvan de kinderen:

- a) Maria, gehuwd met Philips VAN ZUTPEENE, heer van Hoymile. Een bevestiging vinden we in A. BONVARLET, 'Chronique de l'abbaye des dames de St.-Victor, dite du Nouveau Cloître, à Bergues', in: *Mémoires de la Société Dunkerquoise*, Dunkerque, 1858, p. 268: Philips van Zootpeene, jonker, heer van Hoymile was gehuwd met Maria Lootin, dochter van Mark (die in 1502 groot baljuw van St.-Winoksbergen was) en Maria van Heule.
- b) Isabella, gehuwd met Gerard DU BOSCH, baljuw van Aalst. Zij overleed op 31 januari 1573 en beide werden begraven te Aalst. Van Gerard du Bosch, baljuw van Stad en Land van Aalst en Geraardsbergen bleven rekeningen bewaard van 19 oktober 1532 tot 19 oktober 1536 en van 19 oktober 1536 tot Lichtmis 1544 (ARA, RK, nrs. 13568-13569); H. VAN ISTERDAEL, *Stadsarchief Aalst, procesdossiers 1520-1789*, Aalst, 2012, nr. 4: Gerard du Bosch, baljuw van Stad en Land van Aalst had in 1538-39 een proces voor de Raad van Vlaanderen; RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 8.822: Gerard du Bosch, hoogbaljuw van het Land van Aalst 1536-1538.

21 Bibl. Univ. Gent, afd. hs., G.014004: P. LOOTYNS, stamboom de Witte, een stamboom van 69 op 282 cm, op een reeks aaneengesleefde bladen: *Dit is de genealogie van het oudt edel geslachte de Witte die alsoo vervolght is naer d'oude genealogie ende bewijzen welcke familie de Witte de descendenten en(de) alle branchen 't eene maelt niet vervolght en sijn, aldus ghemaikt door Pieter Lootyns licentiaet inde rechten, mij 't oorconde desen 21 meye 1651.* [getekend] P. Lotijns.

22 Bibliothèque municipale de Valenciennes (Frankrijk), hs. 815: *Recueil de généalogies, fragments, notes et épitaphes des provinces du Nord*, Volume 7, pp. 351-353 (on-line raadpleegbaar via de

12 Geboren Rumbekke 1807, overleden Kortrijk 1882. Hij volgde de humaniora te Leper en Diksmuide. In 1831 ging hij in het seminarie te Gent en werd in 1834 studiemeester aan het Duinencollege te Brugge en in 1838 directeur. In 1843 was hij pastoor van Boezinge, in 1858 deken van Poperinge, in 1866 deken van O.L.V.-Kortrijk en 1872 van St.-Maartens Kortrijk. Hij was medestichter van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge.

13 F. VANDE PUTTE, 'Pierre et Louis Lootyns', in: *Annales de la Société d'Émulation ... de Bruges*, 5 (1843), pp. 175-185.

14 Jean Baptiste Charles François Béthune, de gekende architect en promotor van de neo-gotiek; J. BÉTHUNE, 'Jean Lotin, hydrographe brugeois', in: *Revue belge de numismatique*, 1894, pp. 53-65, i.h.b. pp. 57-58.

15 Felix Achille Laurent Béthune (1824-1909), aartsdiaken van St.-Salvators Brugge.

16 Na zijn dood werd zijn bibliotheek geveild maar de catalogus vermeldt alleen boeken, een veiling van zijn handschriften lijkt er niet te zijn geweest, vermoedelijk werden deze door zijn erfgenamen links en rechts verkocht.

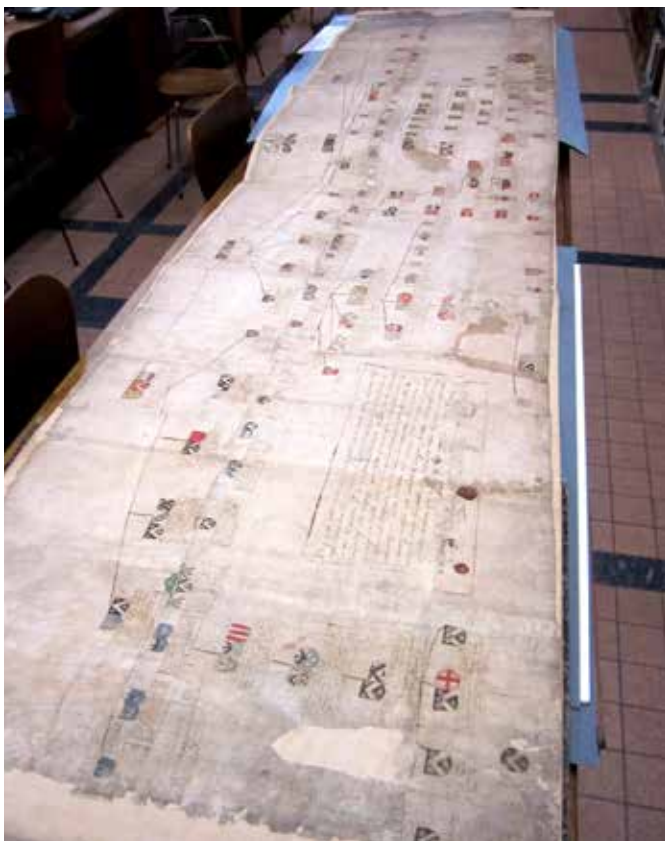
17 Th. M. ROEST, 'Médaillon et buste de Joann Lotin', in: *Tijdschrift van het Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde*, 1ste jrg., Amsterdam, 1893, pp. 115-119, i.h.b. p. 118.

18 Verzameling sinds kort in SBB.

II. – Robrecht (raadsheer van de Franse koning) ook de kinderen vermeld (zoals bij VoET) maar van diens zoon Robert (gehuwd met Louise Hureault) worden ook nog eens nog drie generaties verdere afstammelingen in Frankrijk gegeven.

Deze Franse tak vinden we overigens ook terug - en breder en dieper uitgewerkt - in een publicatie waar men dit niet meteen zou verwachten, nl. in een (zeer doorwrochte) biografie van Charles Jacques Huault de Montmagny (° ca 1583, + 1653/1657), eerste gouverneur van Nieuw-Frankrijk ten tijde van Lodewijk XIII en XIV.²³ Bij de behandeling van zijn verwanten komt daarin ook Louis Huault (1585-1646) en zijn echtgenote Catharina Lottin voor, waarbij voor de familie Lottin in Frankrijk een stamboomschema over zeven generaties van de afstammelingen van II. - Robert Lottin x Marie Aguenin gegeven wordt.

Stamboom de Witte, met afstamming in de familie Lootyns, opgezocht en uitgetekend door Pieter IV Lootyns, 1651. (Bibl. UGent, Handschriften, G.014004, 69 x 282 cm)

Nadat we onze bijdrage reeds helemaal afgewerkt en op punt hadden gesteld maar gelukkig net nog niet ingestuurd, deden we nog een merkwaardige toevallige ontdekking. In een fonds waar men het niet zou verwachten vonden we een groot 17de-eeuws perkament van ong. 1 meter op 1 meter met daarop drie uitgetekende stambo-

men: *van Aertrycke-de Witte*, *Lootyns* en *de Mil*.²⁴ Dit perkament moet aanvankelijk in een houten kader opgespannen geweest zijn want in elk van de vier randen zijn een 15-tal ronde gaten waar allicht een touw door getrokken geweest is en de niet-verkleuring van het perkament aan de randen laat ook veronderstellen dat dit achter het houtwerk van een kader stak. Het perkament is echter decennia, mogelijk centennia lang blootgesteld geweest aan de lucht en heeft daardoor een massale hoeveelheid stof en vuil geaccumuleerd. Thans is de tekst nog maar zeer moeizaam leesbaar en van de getekende wapenschilden zijn de lichte kleuren (zilver, goud, blauw) nog nauwelijks herkenbaar.

Het perkament stelt drie genealogieën naast elkaar voor, voorgesteld als drie bomen met uitwaaiierende takken. De boom Lootyns staat in het midden. De twee andere zijn deze van aanverwante families (van Aertrycke-de Witte en de Mil).

Onderaan uiterst rechts zien we een wapen Lootyns omgeven door vier kwartierschilden: *Lootyns*, *Robrechts*, *van der Eecke* en *de Mil*. Dit zijn de vier kwartieren van Pieter [IV] Lootyns (1624-1701). De perkamenten stamboom is dus door hem opgemaakt. Maar allicht is hij niet de tekenaar van de wapenschilden of de schrijver van de teksten, want deze zijn in een geheel ander geschrift dan het zijne.

Onder zijn wapen met kwartieren staan nog vier regels tekst maar die zijn nauwelijks nog leesbaar. De laatste regel bevat enkel een jaartal waarvan we als laatste cijfers 74 menen te kunnen lezen, dus: 1674. Het jongste jaartal dat we in de tekstjes bij personen aantreffen is 1672 (VII.bis-3.c: *Louis Lootyns obijt 30 Xbre 1672*). 1674 klopt ook goed met het feit dat van een andere (VIII) *Loys Lootyns* (geboren in 1646) nog geen echtgenote vermeld is: hij huwde inderdaad pas twee jaar later in 1676.

Onderaan zijn ook, met alle attributen de wapens van Aertrycke, Lootyns en de Mil getekend. Onder het wapen Lootyns vinden we wapenspreuk *Selon Fortune Lootyns*, maar ook *Heureux Lottin, un bon fin*.²⁵ In de stambomen zijn bij alle personen ingekleurde wapenschilden getekend en er staan ook teksten op het perkament over de drie behandelde families.²⁶

Hoewel deze stamboom enerzijds wel een drietal extra naamgenoten laat kennen vermeldt zij anderzijds lang niet alle personen zoals in onze genealogie zoals hieron-

webpagina van de bibliotheek).

23 JEAN-CLAUDE DUBÉ, *Le chevalier de Montmagny, premier gouverneur de la Nouvelle-France*, Québec, Fides, 1999. Waarvan ook een Engelse vertaling door ELIZABETH RAPLEY: *The chevalier de Montmagny, 1601-1657, first governor of New France*, Ottawa, University of Ottawa Press, 2005. Zie in de Engelse vertaling pp. 48-55 en vooral Table 11 (pp. 52-53): 'Abridged genealogy of the Lottin Family'.

24 SAB, Archief Gilliodts en bedrijfsarchief Costenoble, nr. 369. Dit nummer bevat een klein aantal zeer tot uiterst brede bladen met genealogieën in stamboomvorm.

25 Is dat een boutade van de tekenaar in de zin van: nu het werk tot een goed einde is gebracht is Lottin (Lootyns) gelukkig ?

26 De tekst die gaat over de familie Lootyns (grote stukken evenwel onleesbaar) lijkt een verband te beschrijven met een familie *Lottini* uit Italië die hetzelfde wapen zou voeren en waarvan een lid (Charles fs Pierre Lootyns) met Philips de Stoute, hertog van Bourgondië naar Brugge zou gekomen zijn ... E. VARENBERGH in zijn biografische notitie over Pieter [IV] Lootyns uit 1892-93 vermeldt ook een Italiaanse familie *Lottini* maar met een genealogisch verband in omgekeerde richting (van Italië naar Vlaanderen). Allicht behoort dit Italiaanse verhaaltje tot de verbeelding, oude genealogieën claimen wel meer dergelijke exotische herkomsten in de nevelen der tijd ...

der gegeven vermeld staan. Voor de gemeenschappelijke personen bevestigt zij alle gevonden gegevens volledig.

Wapenschild en wapenspreuk

Het wapenschild is: *geschaakt van zilver en lazuur van zeven rijen van zes vakken*. De wapenspreuk luidt: *Selon fortune Lootyns*. De wapenspreuk wordt op veel plaatsen aangetroffen, niet in het minst in handschriften samengesteld door Pieter [III] of Pieter [IV] Lootyns. Verdere attributen zijn: *een gekroonde helm* met als helmteken: *de kop en hals van een zwaan van hermelijn*. Schildhouders: *twee griffoenen*.²⁷

In het portret van Pieter [III] Lootyns is het helmteken evenwel *een vlucht, geschaakt van zilver en lazuur*. Ook de dekkleden zijn *geschaakt van zilver en lazuur*. Dit helmteken vinden we ook terug in een andere geschilderde voorstelling, nl. op een luik (vml. deel van een religieus tafereel) waar het betrekking heeft op Pieter [II] Lootyns, vader van Pieter [III]. De dekkleden zijn ook daar *geschaakt van zilver en lazuur*.

Genealogie²⁸

I. – MICHEL LOOTYNS.²⁹

VOET noemt zijn wapenschild: *doorsneden, het schildhoofd geschaakt van zilver en lazuur, de schildvoet van lazuur met een ster*.

Hij huwde met Clara VAN HALEWIJN (*in zilver drie leeuwen van sabel, gebroken met een hartschild van zilver met een kruis van sabel beladen met 5 schelpen van goud*). SdS noemt haar een dochter van Willem en Margareta de Bonin.³⁰

27 TH. M. ROEST, 'Médaille ...', 1893, p. 117, zonder bronvermelding maar vermoedelijk gebaseerd op een handschriftelijke genealogie van de familie Lootyns.

28 Pieter [IV] Lootyns in zijn perkamenten stamboom uit 1674 vermeldt nog als broers van Michiel Lootyns: Pierre Lootyns, gehuwd met Johanna van Gistel en Charles Lootyns, overleden 13 november 1440, kapitein van een compagnie lansiers en als hun vader, grootvader en overgrootvader resp. Charles, Pierre en Charles Lootyns. Het meeste daarvan is onleesbaar op de stamboom maar of we er überhaupt veel geloof moeten aan hechten is maar de vraag ... Hetzelfde geldt ook voor die tekst die de familie in verband brengt met een familie Lootini uit Italië.

29 We vinden een Michiel Lootin in 1467 die aan de stad tapijten had uitgeleend om de kamer boven het schepenhuis en de weeskamer te behangen gedurende de tijd dat een ambassade uit Engeland in de stad verbleef met de gedeputeerden van de hertog van Bourgondië (L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Inventaire des archives de la ville de Bruges*, 9 vols., Brugge, 1871-1882, dl. 6, p. 28). Maar of het om dezelfde Michiel gaat is natuurlijk niet zeker. We vinden ook (dl. 6, p. 159) ca 1476 een Hendrik Lootin die betaald werd voor levering, maken en dragen van witte lakens om de Kruispoort mee te behangen. Een Hendrik Lootins verkocht aan de stad ook in 1462-63 blauw laken (dl. V, p. 532). Is Hendrik een zoon van deze Michiel?

30 In de genealogie van Halewijn in J.-J. GALLIARD, *Bruges et le Franc*, I, pp. 229-230 vinden we het gezin van Willem van Halewijn en Margareta de Bonin, maar niet een dochter Clara.

Mogelijk is het deze Michiel Lotin die circa 1477 overleed en een leengoed van 10 gemeten gelegen in Steenkerke bij Veurne en ten oosten van de Lo-vaart naliet aan zijn zoon Pieter. (zie verder) Hij had dit leengoed in of voor juli 1465 gekocht van Isabella van Gistel, vrouwe van Drinckam en het leen droeg de naam *Valkenleen*.³¹ In 1472 werd hij, ten behoeve van de financiering van de oorlogen van hertog Karel de Stoute er op belast a rato van 38 schellingen per gemet.³²

Zij hadden volgende kinderen:³³

1. **Willem**, religieus van de abdij van Anchin (Benedictijnerabdij te Pecquencourt, Nord (Fr.), 10 km oost van Douai) maar door oorlogsomstandigheden gevlucht naar Douai. Hij werd in 1478 benoemd tot derde abt van de abdij van Marchiennes (Benedictijnerabdij op 15 km oost van Douai, 20 km zuid-zuid-west van Doornik).³⁴ Hij overleed op 24 december 1501.
2. **Pieter**. VOET vermeldt een *Pieter Lootins fs Michiels en(de) jo.e Lysbette zijn wijf* met als beroep in 1475: *meersenier*. Meerseniërs zijn detailhandelaren, winkelhouders of groothandelaren: ze kochten en verkochten maar mochten zelf niets produceren.

In het rekenjaar 1477-1478 betaalde hij een verhefingsrecht van 10 pond voor het leengoed van 10 gemeten dat hij van zijn vader Michiel erfde.³⁵ Hij liet het na aan zijn broer meester Robrecht Lotin (zie verder).

Hij overleed op 7 mei 1489 en werd begraven in de Brugse St.-Salvatorskerk ³⁶ ten zuiden van het St.-Elooisaltaar onder een steen in wit marmer waar later ook zijn

31 ARA, RK 1085 (c) leenregister opgemaakt ca juli 1465, f° 15v, Steenkerke : *Michiel Lotin bij cope jehens Ysabeele van Gistele vr(ouwe) van Drincgam X ghemeten lands dat men heet 't Valkenleen, te trauwen en(de) te w(aer)heden en(de) teenen vullen cope*. (zie ook de kopie van dit leenregister in ARA, RK 1085 (g) leenregister opgemaakt ca juli 1465, f° 332, Steenkerke voor precies de zelfde tekst). De naam Valkenleen lezen we ook in een ouder leenregister: RAB, Leenhof Burg van Veurne-Ambacht, nr. 4, ca juli 1451, f° 28v, Steenkerke: *Min vrouwe Ysabeele van Ghistele vrouwe van Drincgam X ghem(eten) lands dat men heet 't Valkenleen te trauwen en(de) te waerheden en(de) teenen vullen cope*.

32 ARA, RK 1086, leenregister opgemaakt ca september 1472: *Michiel Lotin tient ung fief de mond(it) s(eigneu)r le duc a cause de sond(it) bourg de Furnes, gisant en la paroische de Steenkerke co(n) ten(ant) X mesures de terre ou enviro(n) valissant par an en cense XXXVIIII S chacu(ne) mesure, chargie de watr(en)ghe, So(m)me de la revenu dudit fief XIX Lb par(isis)*.

33 J.-J. GALLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 359 en pp. 465-466, noot 1. VOET vermeldt enkel Robrecht, Joanna, Margareta, Jasper en Magdalena.

34 Over hem zie ook: E.A. ESCALLIER, *L'abbaye d'Anchin 1079-1792*, Lille, 1852, p. 233. In de inventarissen van de Archives Départementales du Nord, 10 H (abdij van Marchiennes) 20, vinden we vermeld in 1478: abt Guillaume Lottin, religieus van Anchin die had moeten vluchten voor de oorlog. Onder 10 H 47 vinden we ook een Jacques Lottin vermeld als *mayeur de Marchiennes*.

35 ARA, RK 17.626 (renenghe 1477 – renenghe 1478) f° 3: *De Piere Lotin lequel a releve ung fief tenu de mond(it) s(eigneu)r a cause de sond(it) bourg contenant X mesures de t(er)re ou environ gisant en lad(ite) paroiche de Steenkerke a lui succede par le trespas de feu Michiel Lotin son pere. reçu pour le relief X Lb*.

36 SBB, hs. 449 (de Hooghe), III, p. 64; J.-J. GALLIARD, *Bruges et le Franc*, II, p. 370.

broer Jaspas werd begraven. Op de steen stond ook het grafschrift van een Jacob Devos (+ 6 augustus 1462)³⁷. De redenen waarom ook diens grafschrift op de steen stond zijn ons niet duidelijk (misschien was hij een verwante uit een generatie eerder). Het oorspronkelijke grafschrift van Jacob de Vos luidde:

*Sepulture van d'heer Jacob Devos,
Gillis Zeune, mr. in arten, welcken verscheedt van
desen weirelt 6 dagh van ougst int jaer 1462.
God zij der ziele genadigh):*

*Cy gist
Jacques de Vos, fils de Gilles, fs de Nicolas,
escuier, bourgm(aist)re de la ville de Bruges,
qui trespasa le 6e d'ouost 1462.*

*Cy gist
Pierre Lootyns, fils de Michel, escuier,
qui mourut le 7 de may 1489,
et Jaspas Lootyns, fs de Michel,³⁸ escuier,
mourut le 4 decembre 1515.*

In 1687 werd deze, inmiddels oude en gebroken grafsteen gerestaureerd (en was er in 1707 nog te zien³⁹).

Op een nieuwe steen werd de oude tekst herhaald⁴⁰ en werd er nog aan toegevoegd (zie hiervoor ook VI.bis. – Jacob Lootyns):

*Cy sont encor ensepvelis
Jacques Lootyns, fils de Jacques,
descendants dessusdits escuiers,
lequel mourut le 13 Juin 1687*

*et Dam(oisel)le Elisabeth van Schoten,
femme dud(i)t Jacques,
laquelle trespasa le premier d'octobre 1647
et dam(oisel)le Catherine Lootyns, leur fille,
trépassée le 31 d'octobre 1669.*

Priez Dieu pour leurs ames s'il vous plaist.

3. **ROBRECHT.** Zie verder onder II. (achteraan dit artikel)
4. **Karel,** overleden in 1494.
5. **Jan.**
6. **Hendrik.**

37 Een Jacob de Vos fs Gillis was in 1446-47 en 1454-55 7de schepenen van de stad, een Jacob de Vos was in 1457-58 en 1460-61 burgemeester van de raad (SAB, Databank wetvernieuwingen).

38 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, p. 370 vermeldt enkel: *Gaspard Lootyns* (zonder de voornaam van zijn vader).

39 SBB, hs. 449 (de Hooghe), III, p. 64: *Nota: den ouden zerck is nog zienelyck (1707).*

40 SBB, hs. 449 (de Hooghe), III, p. 64: *Concorde avec l'antique rom-pue sepulture Devos et de Lotyns, laquelle gist proche de cette et restaurée 1687.*

7. **Margriete.** Zij huwde met Geeraard DE KALUWE (*in lazuur een keper van zilver, gebroken in het hoofd met een hermelijnstaartje van sabel en vergezeld van drie letters "K" in gotisch lettertype van zilver*), schepenen van de stad Brugge in 1460 (11de op 12), zoon van Hendrik. Zij had in de Brugse O.L.Vrouwkerk twee jaargetijden gesticht voor het zielenheil van haar ouders.⁴¹

Hij overleed op 27 oktober 1478, zij op 24 april 1494. Zij werden begraven te Brugge in de O.L.Vrouwkerk in de zuidbeuk. Op deze grafsteen stond haar wapen: *geschaakt van lazuur en zilver gebroken met een schildvoet van zilver beladen met een ster van keel.*

Het grafschrift luidde:⁴²

*Sepulture van d'heer Geeraert de
Kaluwe f(iiliu)s Hendrick die starf in't jaer
1478 den 27 dagh van October.*

*Sepulture van Jo(ffrouw)e Margr(iet)e
f(iili)a Michiel Lootyns s'heer Geeraerts
de Kaluwe weduwe die starf
in't jaer 1494 den 24 april.*

8. **JASPER.** Zie verder onder II.bis.
9. **Magdalena.**⁴³ Zij brak haar wapen met *een schildvoet van keel met een ster van goud*. Zij huwde met Wouter VAN (HOUT)HEUSDEN, jonker, heer (sinds 1468) van Rabaudenburch⁴⁴ en Oostkamp. Begin augustus 1490, tijdens de opstanden tegen Maximiliaan van Oostenrijk vluchtten vele Brugse edelen, wethouders en notabelen weg, zo ook Wouter van Heusden. Op 19 september werd het neerhof en de schuur van het kasteel Rabaudenburch in brand gestoken en het kasteel belegerd (maar zonder succes).⁴⁵

41 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 181, daar Margareta genoemd.

42 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 181; F. VAN DYCKE, *Recueil héraldique ...*, 1851, p. 95 noemt haar vader evenwel Jan; SBB, hs. 449 (de Hooghe), I-II, p. 205 tekent alle wapenfiguren in het wapen de Kaluwe als van sabel i.p.v. zilver en zonder het hermelijnstaartje; V. VERMEERSCH, *Grafmonumenten te Brugge voor 1578*, Brugge, 1976, dl. 2, nr. 287.

43 In J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 359 en Th. M. ROEST, 'Médaillon ...', 1893, p. 119 wordt zij Margareta genoemd, wat allicht een foutje is, gezien er in het gezin al een andere Margareta voorkomt. VOET vermeldt Magdalena.

44 Rabaudenburch (Lat. *Ribaldi burgum*) of *Sheer Boudewijnsburch* was, volgens een meting van 1592, een leenhof in St.-Catharina buiten Brugge van 85 gemeten met kasteel en 236 Lb renten bezet op huizen in Brugge (L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Coutumes des Pays et Comté de Flandre. Coutume du Bourg de Bruges*. I, Brussel, 1883, p. 253. Dit werk vermeldt hem evenwel *niet* als heer van Oostkamp (p. 208).)

45 (ed. J. DE JONGHE) N. DESPARS, *Cronijcke van den lande ende graefschepene van Vlaenderen*, Brugge, 1840, dl. 4, pp. 463 en 467. Een Wouter van Houtheusden was in 1482 juwelenbewaarder van Maximiliaan van Oostenrijk (J. HAEMERS, 'Zegels, eden, taal en liturgie. Ideologie, propaganda en het symbolische gebruik van publieke ruimte in Gent (1483)', in: *Hand. Maatsch. Gesch. en Oud-*

Zij overleed in 1518 en werd begraven in de Brugse O.L.Vrouwkerk waar zij een jaargetijde had gesticht voor haar zielenheil.⁴⁶

10. Anna. Zij huwde met Jan D'HOEYERE (of: de la DOYERE (SdS)), wijnschenker van hertog Karel de Stoute.⁴⁷ Zij overleed in 1484 en werd begraven in de abdij van Marchiennes.

11. Joanna. Zij huwde met Alexander DE MOUSCRON⁴⁸ (zoon van Willem), overleden op 25 januari 1494 (ns) en begraven bij zijn vrouw.

Hij was koopman-ondernemer op Italië, met filialen te Rome en te Firenze en tresoriermuntmeester.⁴⁹

Zij overleed op 8 mei 1485 en werd begraven te Brugge O.L.Vrouw. Hun grafsteen (*bij Schieters autarken*) in wit marmer ingelegd met koper, bevatte volgend grafschrift:⁵⁰

*Sepulture van Alexandre de Moscroen
f(i)liu)s Willem die overleet int jaer
M.CCCC.XCIIJ den XXV. dagh in lauwe.*

*Sepulture van joncv(rouw) Jane f(i)li)a Michiel
Lootyns, Alexandre de Moscroens wijf was,
die overleet int jaer M.CCCC.LXXXV
den VIIJ dagh van Meye.
Godt ghedincke de zielen.*

*Hier lighet Alexandre de Moscroen f(i)liu)s
Alexandre die starf int jaer M.D. VJ den ...*

*Sepulture van joncv(rouw) Josyne f(i)li)a
Jans van den Brande, Alexander de
Moscroens wyf was die starf int jaer ...*

Volgens de 19de-eeuwse afbeelding in GAILLIARDS grafschriftenboek van deze steen was haar wapen ook (zoals bij haar zuster Magdalena) gebroken maar nu door een schildvoet van zilver met een ster van keel. VOET noemt haar wapen daarentegen: *in lazuur een ster met een schildhoofd geschaakt van*

heidk. Gent, vol. 61 (2007), p. 205, noot 69).

46 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 359 vermeldt deze stichting, maar misschien is er, doordat GAILLIARD haar verkeerdelijk Margareta i.p.v. Magdalena noemt verwarring met haar zuster Margareta die twee jaargetijden voor haar ouders had gesticht in deze kerk.

47 SdS. *Sommelier* (wijnschenker) is een administratieve functie aan het Bourgondische hof (andere waren broodmeester (*pannetier*), keldermeester, ...).

48 Voor een andere vermelding van de wapens de Moscron en Lootyns, zie SBB, hs. 449 (de Hooghe), I-II, p. 178.

49 Brugge, Cultuurbibliotheek, onderzoeksproject *Die Excellente Cronike van Vlaenderen*, prosopografie (http://www.cultuurbibliotheek.be/projecten/excellente_cronike/).

50 A. MERGHELYNCK, *Recueil ...*, 1877, I, p. 63; J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 353 (en vooral noot 1 betreffende de verkeerde plaatsing der wapenschilden bij de restauratie van dit grafmonument in 1829) en 358-359; SBB, hs. 449 (de Hooghe), II, p. 180; V. VERMEERSCH, *Grafmonumenten te Brugge*, 1976, dl. 2, nr. 316.

zilver en lazuur. (Hun zoon Alexandre de Mouscron was heer van Estrépy, schatbewaarder van de stad Brugge in 1489 en 1491. Hij overleed in 1506 en werd begraven in de O.L.Vrouwkerk bij zijn ouders).

II.bis. – JASPER LOOTYNS.

Hij brak zijn wapenschild met *een ster in de punt*.⁵¹ Hij overleed op 4 december 1515 en werd begraven bij zijn broer Pieter in de Brugse St.-Salvatorkerk (zie hoger).⁵²

Hij had volgende loopbaan in de magistratuur van de stad Brugge:

18 jan 1490 (ns): hoofdman St.-Niklaas zestendeel (*Jaspar Lotin*)
9 dec 1490: 8ste schepen op 12 (*Jaspar Lotin*)
2 sept 1494: hoofdman St.-Niklaas zestendeel (*Jaspar Lotin*)
2 sept 1501: hoofdman St.-Niklaas zestendeel (*Jaspar Lotin*)
2 sept 1502: hoofdman Carmers zestendeel (*Jaspar Lootyns*)
2 sept 1509: hoofdman St.-Niklaas zestendeel (*Jaspar Lootin*)
2 sept 1513: hoofdman St.-Niklaas zestendeel (*Jaspar Lootin*)

Hij was in 1480 ook hofmeester van Maria van Bourgondië (SdS).

Hij huwde Barbara DU BOSQUIEL (*in lazuur een vrijkwartier van zilver*), dochter van Alexander (+ 22 augustus 1485) en Barbara (fa Jacob) de Vos (+ 24 oktober 1511).⁵³

VANDE PUTTE schrijft op basis van zijn niet vernoemde bron dat zij 17 kinderen hadden, Pieter [IV] Lootyns zelfs dat zij 22 kinderen hadden, maar beiden vermelden er slechts één bij naam.⁵⁴ GAILLIARD vermeldt er twee.

Zij hadden volgende gekende kinderen:⁵⁵

1. **JACOB.** Zie verder onder III.
2. **Maria.** Zij huwde met jonker Jan VAN DEN BOSCH (*in keel 3 penningen van zilver*).
3. **Frans.** Kapitein in het garnizoen te Damme in 1530.
4. **Jaspar.**

51 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 386, noot 1.

52 SBB, hs. 449 (de Hooghe), I-II, p. 236. SdS vermeldt dat ze begraven werden te Brugge St.-Salvator.

53 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, p. 127 en 129.

54 F. VANDE PUTTE, 'Pierre et Louis Lootyns', 1843, p. 181: P. LOOTYNS, stamboom de Witte (zie hoger).

55 De eerste twee volgens J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, pp. 465-466, noot 1. De twee volgende volgens Pieter [IV] Lootyns in zijn perkamenten stamboom uit 1674.

SdS vermeldt nog twee andere kinderen:

5. Jan.

6. Joos, religieus te Marchiennes.

III. – JACOB LOOTYNS.⁵⁶

Hij vierendeelde zijn wapen met het wapen van de familie van Halewijn (zijn grootmoeder).⁵⁷

Hij had volgende loopbaan in de magistratuur van de stad Brugge:

2 sept 1514:	2de tesorier (<i>Jacob Lotin</i>)
2 sept 1517:	hoofdman St.-Niklaas zestendeel (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1518:	9de schepen op 12 (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1526:	4de schepen op 12 (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1527:	hoofdman St.-Niklaas zestendeel (<i>Jacob Lotin</i>)
2 sept 1528:	2de tesorier (<i>Jacob Lotin</i>)
2 sept 1529:	2de tesorier (<i>Jacob Lotin</i>)
2 sept 1530:	1ste tesorier (<i>Jacob Lotin</i>)
2 sept 1531:	1ste raad op 12 (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1532:	3de schepen op 12 (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1534:	2de schepen op 12 (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1536:	1ste raad op 12 (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1537:	2de schepen op 12 (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1538:	2de tesorier (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1539:	1ste tesorier (<i>Jacob Lootin</i>)
2 sept 1540:	3de schepen op 12 (<i>Jacob Lootin</i>) (hij overleed in dit schepenzaar zonder de eed af te leggen en werd vervangen door Daniël van Eede) ⁵⁸

56 P. LOOTYNS, stamboom de Witte (zie hoger) schrijft over hem en zijn gezin:

Joncv(rouw)e Loijse de Hamere fa sheer Jans en(de) van joncv(rouw) Loijse de Vleeschauwere fa mher Jans, traude d'heer Jacob Lootijns fs sheer Jaspars schiltknappe, 1ste Raedt, 2de schepen der stede van Brugghe etc, 1576 1634 hebben 22 kij(n)deren. (Wat de jaren 1576 en 1634 betekenen is onduidelijk.) Het gezin zou dus 22 kinderen gehad hebben (zie ook bij het 7de en laatst vermelde kind), maar hij vermeldt er slechts zeven:

1. *Jan Lootijns fs sheer Jacops traude joncvrauwe Anna de Wijndt tot Antwerpen fa Jans.*
2. *D'heer Pieter Lootijns Raedt der stede van Brugghe 1568 traude joncvr(ouw) Marie vande Walle fa Jans fs sheer Jans fs sheer Zeghers en(de) hebben Pieter.*
3. *D'heer Andries Lottins raedt der stede van Brugghe 1558 traude Adriane Nariot fa Frans.*
4. *Adam Lotyns fs sheer Jacops en(de) van joncv(rouw) Loijse Dammers.*
5. *Joncvr(ouw) Barbele Lotins traude te Ghendt mr.e Pieter Coval Advocat vanden Raedt.*
6. *Joncvr(ouw) Anthonette Lootins traude d'heer Pieter Reijngout, light begraven Ste Jacops in Brugghe.*
7. *Joncvr(ouw) Cornelie Lotens fa sheer Jacops etc. / ende veel ander kij(n)deren tot 22.*

57 Ook zo getekend door Pieter [IV] Lootyns bij deze Jacob in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger).

58 Allicht deze die vermeld wordt in: A. DE WITTE & A. VIAENE, *De lamentatie ...*, 1977, p. 37: ... en zyn gestorven onse notabel poorters, die onse Stadt plachten te regieren, als Mijn Heere Frans Petit, ...

Allicht is het deze Jacob Lootins die in 1532 lid was van de schuttersgilde van St.-Joris in het Oudhof te Brugge.⁵⁹

In 1529 was hij in het St.-Janszestendeel voogd van de kinderen van Martin Lem en Catharine d'Hamer.⁶⁰

Hij huwde Louisa D'HAMERE (*gedeed: in 1: in lazuur een keper van goud vergezeld van 3 hamers van hetzelfde (de Hamere), in 2: geschuinbalkt van 6 stukken van goud en lazuur, met een zoom van keel en een vrijkwartier van hermelijn (de Vleeschhauwere)*⁶¹), geboren ca 1495, dochter van Jan, raadsheer van Philips de Schone en Louisa de Vleeschhauwere (dochter van Jan, burgemeester van Brugge).⁶²

Hij overleed op 6 september 1540.⁶³ Als voogden van zijn nagelaten minderjarige kinderen werden heer Joos Gheerolf en Jan Inghelrave aangesteld. Deze kinderen waren: *Jennin, Pierkin, Franskin, Jasparkin, Andriesekin, Adaemkin, Babekin, Anthoninekin en(de) Neelkin dheer Jacop Lootin kinde die hij hadde bij joncvr(ouw) Lowijse Dhaemers zijnen wive.* We merken op dat Elizabeth en Joos die hieronder ook als kinderen vermeld zijn, niet in deze opsomming voorkomen: wegens de religieuze staat die ze al hadden aangenomen deelden ze niet in de erfenis van hun vader. Maar ze duiken wel op in de nalatenschap van hun grootvader mateneel waar ze bedacht werden met een lijfrente.

De voogden brachten de inventaris van Jacob Lootins bezittingen over op 27 juli 1541.⁶⁴ Daartoe behoorden:

- een pachtgoed in de St.-Pietersparochie in Hoymile nabij St.-Winoksbergen (thans N.-Frankrijk) 32 gemeten, geschat op 313 pond groten (p. gr.);
- een huis in Brugge in de Korte Vlamingstraat (noordkant), genaamd *de Morinne*, geschat op 100 p. gr. In 1549 verhuurde de weduwe dit huis voor 5 pond groten jaarlijks;⁶⁵
- een huis in Brugge in de Grauwwerkersstraat (oostzijde), geschat 40 p. gr.;
- een rentebrief van 10 p. gr. jaarlijks (losrente de penning 15) op de Tol van Brugge (hoofdsom: 150 p. gr.);

Jacob Lootins, ... (zonder nauwkeurige opgave van een jaartal).

59 J. VAN PRAET, *Jaer-boek der Keyzerlyke ende Koninglyke hoofd-gilde van den edelen ridder Sint-Joris in den Oudenhove binnen de stad Brugge*, Brugge, 1786, p. 218 (chronologische lijst van *alle de Gilde-broeders ende Gilde zusters*).

60 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, I, p. 321.

61 Ook zo getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger).

62 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... St.-Walburge*, 1867, p. 103 vermeldt evenwel Louisa de Hamere als echtgenote van Willem Lootins, zoon van Jasper en dochter van Jacob de Hamere en Louisa de Vleeschhauwere.

63 De precieze datum wordt vermeld door VOET, wat klopt met het feit dat hij overleed in het schepenzaar 1540-41 nog voor hij de eed had kunnen afleggen (het schepenzaar was nog maar vier dagen oud ...).

64 SAB, Weesregisters St.-Niklaaszestendeel 8ste boek f° 106-107v. Allicht waren Elizabeth en Joos reeds ingetreden in het klooster en deelden zij daarom niet in hun vaders erfenis.

65 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 49, f° 368.

- een lijfrente van 8 p. gr. jaarlijks op de stad Brugge *staende ten tweën liven* (dus allicht voor beide echtgenoten) (hoofdsom 80 p. gr.);
- in baar geld, zilver, juwelen en huisraad voor een waarde van 269 p. 1 schelling (sch.) 9 penningen (pen.) en 6 mijten (m.) gr. Dit bleef in handen van hun moeder als hun behoedster, maar als onderpand werden hierin talrijke andere goederen verbonden, zoals een pachtgoed in St.-Andries, een meers in Brugge, een huis op de Steenhoudersdijk, een heester in de Pieter Cruysstraat, een huis in de Braambergstraat, een huis aan de westkant van de St.-Janskerk en nog een massa rentebrieven bezet op allerlei huizen in Brugge of land in Zevekote, gewaarborgd door de stadsbesturen van Brugge en Damme en ook lijfrenten, gewaarborgd door de stad Zierikzee ...

Op 11 mei 1542 brachten dezelfde voogden, voor nog steeds dezelfde negen minderjarige kinderen in hun bezit aan, de gerechte helft in de erfenis van hun oudoom Adriaan du Bosquiel. Ook hier volgt een lange opsomming van landen in Snellegem, Jabbeke, in de buurt van Rijsel, Gistel, Oudenburg, Meetkerke, Westkapelle, huizen in Brugge en renten op land of huizen of renten gewaarborgd door het Brugse Vrije.

In het bijzonder treffen we hier nog twee lijfrenten aan van elk 2 pond groten jaarlijks, telkens gewaarborgd door het stadsbestuur van Zierikzee, ten voordele van *Betkin sheer Jacops Lootins dochter* en *Jooskin svoors. sheer Jacops zuene*. Zij waren kloosterlingen maar konden dus alsnog testamentair bedeed worden.⁶⁶

Op 20 januari 1553 hadden de voogden, inmiddels Pieter Canneel, advocaat in de Raad van Vlaanderen en Jan Lootens (Jacobs oudste zoon), nog een erfenis in te brengen in het bezit van de resterende minderjarige kinderen Adam, Andries, Anthonine en Cornelia. Namelijk het deel uit de nagelaten erfenis van hun broer Frans, overleden in de stad Damme. Dit deel bedroeg 700 Carolusguldens waarvan voor de vier wezen vier delen van zeven werden toegekend. Er waren dus nog hoogstens drie andere meerderjarige ervende broers en zusters, waaruit volgt dat één onder Jan, Pieter, Barbara en Jaspas inmiddels overleden moet geweest zijn en zonder een echtgenot(e) of kinderen na te laten (Elizabeth en Joos als religieuzen erfden niet). Gezien we van Jan, Pieter en Barbara een echtgeno(o)t(e) kennen is het dus allicht Jaspas die al overleden was.

Louisa D'hamere verkocht als weduwe, in 1550-52 nog twee naast elkaar gelegen huizen in de Steenhoudersdijk.⁶⁷ Zij overleed in 1583 op 88-jarige leeftijd.⁶⁸ Zij

66 Adriaan du Bosquiel had nog twee andere begunstigen in lijfrenten, nl. 1 pond groten jaarlijks *ten live van Barbeke, Jacop du Bosquiel natuerlicke dochter, Heindric Bite..cx wed(uw)e* en nog een idem lijfrente *ten live Jacqmincken ...* [open gelaten ruimte], *also langhe als zij beeden leven zullen*. Wellicht is ook Jacquemijnken een natuurlijke dochter van Adriaan.

67 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 706, f° 272.

68 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 386, noot 1 en pp. 465-466, noot 1.

liet een testament na waarin zij ook een rente naliet aan de Brugse O.L.Vrouw kerk.⁶⁹

Zij hadden de volgende kinderen:⁷⁰

1. **JAN.** Hij voerde het volle familiewapen. Mogelijk is hij de *Jan Lootin fs s'heer Jacop*, die op 23 april 1555 buitenpoorter werd van Brugge, verblijvend te Antwerpen⁷¹ (ook Pieter [IV] Lootyns noemt hem gehuwd te Antwerpen).

Hij huwde met Anna DE WINDT (*in keel een golvende dwarsbalk van zilver, met in het schildhoofd een zon of ster van goud*⁷²). Zij hadden volgende kinderen:

a. **Lieven.**

a. **Willem.**

Opmerking: In Antwerpen treft men ook een Jan Lotin aan die een loden medaille met zijn portret liet graveren (toegeschreven aan de Antwerpse kunstenaar Cornelis Floris de Vriendt (1513/14 – 1575, o.a. bouwmeester van het stadhuis)). Deze medaille heeft als randschrift: IOANN ◊ LOTIN O BRVG. ◊ AET ◊ XXXVI ◊,⁷³ maar draagt helaas geen jaartal. De afgebeelde figuur lijkt uit het derde kwart van de 16de eeuw. Betreft dit de zoon van Jacob en Louise d'Hamere of een andere Jan Lotin die waterbouwkundige was te Brugge? Zeker is dat de zoon van Jacob Lootyns en Louise d'Hamere niet te vereenzelvigen is met de Jan Lotin, waterbouwkundige.⁷⁴ Maar welke van beide precies op

69 RAB, Kerkfabriek O.L.Vrouw, oud archief nr. 1.480: oorkonde van 1 februari 1586: rentebevestiging voor de schepenen van Brugge door Jan de Hamere en Adrienne Plackers, zijn echtgenote op een goed te Brugge in uitvoering van het testament van Louise de Hamere, weduwe van Jacob Lootyns.

70 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, pp. 465-466, noot 1.

71 SAB, Buitenpoorterboeken, register I, f° 51v.

72 Zoals ook getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger), maar hier staan in de golvende dwarsbalk ook nog *twee golven van lazuur* en de zoon is *van zilver*.

73 TH. M. ROEST, 'Médaillon ...', 1893, pp. 115-119 met afbeelding in Plaat IV, nr. 1; zie ook J. BÉTHUNE, 'Jean Lotin, hydrographe brugeois', 1894 (zijn artikel betreft vooral de medaille vervaardigd door Cornelis Floris de Vriendt). De medaille werd aangekocht door de Koninklijke Bibliotheek te Brussel. BÉTHUNE identificeert de man op de medaille als Jan Lotin, waterbouwkundige, geboren in 1537. De medaille moet dan gemaakt zijn rond 1573 (1537 + 36 jaar), Cornelis Floris de Vriendt overleed enkele jaren later op 20 oktober 1575). BÉTHUNE vroeg zich af (p. 59) hoe de Antwerpse kunstenaar in contact zou gestaan hebben met de Brugse timmerman. Hij grijpt hiervoor de buitenpoortersinschrijving van Jan Lootin op 23 april 1555 voor een verblijf in Antwerpen aan. Jan Lotin, waterbouwkundige, is op dat ogenblik 18 jaar (zie volgende noot), is hij misschien toen in de leer gegaan bij Cornelis Floris de Vriendt? Maar Jan Lootin in de buitenpoortersboeken wordt wel *fs s'heer Jacop* genoemd, een titel *s'heer* wijst op een voornaam persoon waarmee o.a. de stadsbestuurders betiteld werden.

74 Jan Lotin, die timmerman was en in 1585 overziender werd van de stadswerken van Brugge en dit tot in 1609, toen hij naar eigen schrijven 72 jaar oud was, dus geboren rond 1537. In 1588 en

De leden van de Confrerie van het H. Bloed te Brugge, in 1556. Andries Lootyns staat op het rechtse paneel, achterste rij, uiterst rechts. Zijn wapen is als één van de 31 afgebeeld op de rand van dit paneel onderaan, uiterst links, als: geschaakt van zilver en lazuur van 7 rijen en 6 kolommen. (Brugge, H. Bloedkapel, Pieter Pourbus, 1556, olie op hout, 82 x 113 cm)

de medaille is afgebeeld is niet met zekerheid uit te maken. De eenvoud in de kledij lijkt wel eerder te wijzen op de waterbouwkundige en niet op een zoon van een Brugs raadslid, schatbewaarder en hoofdman van een zestendeel.

2. **Elizabeth**, religieuze in het klooster van St.-Clara.⁷⁵
3. **Joos**, religieus te Marchiennes.⁷⁶

in 1610 stelde deze een handschrift samen over de Brugse watervoorziening: de stedelijke watermolen, waterputten en loden buizen die door die watermolen werden gespijsd en van nog vier andere waterbronnen. Hij schonk het handschrift bij testament van 20 augustus 1610 aan het stadsbestuur (daar noemt hij zich, in zijn eigen korte biografie Mr Jan Lootins) (SBB, hs., nrs. 565 en 565-2 (kopie); diverse andere kopieën in: SAB, hs., nrs. 58, 59, 60, 61, 62 waarvan het nr. 58 mogelijk een autograaf is (58 folio's)). De Jan, zoon van stadsbestuurder Jacob en Louisa d'Hamere lijkt op het eerste zicht een stuk eerder dan 1537 geboren. J. BÉTHUNE, 'Jean Lotin, hydrographe brugeois', p. 53 sluit een vereenzelving van beide Jan Lotins uit op basis van deze verschillen in leeftijd en sociale achtergrond. Hij vergeet echter de vinger te leggen op een nog opvallender feit dat een vereenzelving uitsluit: hoewel hij in de genealogie las dan Jan Lootins, zoon van de stadsbestuurder twee kinderen had, citeert hij uit de autobiografische inleiding van Jan Lootins, timmerman, dat hij 'dit werk niet schreef uit zelfverheerlijking of in het belang van kinderen, gezien God in de Hemel er hem geen gegeven had'.

⁷⁵ Enkel vermeld bij VOET.

⁷⁶ Enkel vermeld bij VOET. Is misschien de Joos, religieus te Marchiennes, vermeld door SdS (zie II.bis. 4.) een verwarring met

4. **PIETER [I]**. Zie verder onder IV (na zijn broer IV.bis. – ADAM wiens afstamming korter is).
5. **Barbara**. Zij voerde het volle familiewapen. Zij huwde met Pieter CO(E)VAL (*in zilver een dwarsbalk van keel vergezeld van 3 jachthorns van sabel, gesnoerd van keel, de dwarsbalk gebroken met een lelie van goud*⁷⁷), advocaat in de Raad van Vlaanderen.
6. **Frans**. Hij huwde met Petronella fa ... GRUWEEL. Hij overleed te Damme kort voor 1553 (zie hoger). Zij hadden geen kinderen.⁷⁸
7. **Jaspar**.⁷⁹ Allicht overleden voor januari 1553 (zie hoger).
8. **Andries**. Hij was nog minderjarig in januari 1553. Hij had een korte loopbaan in het bestuur van de stad Brugge: 2 sept. 1558: 11de raad op 12 (Andries Lootins) (volgens VOET ook in 1556 maar dat zien we niet bevestigd). Wellicht is het ook deze

deze persoon?

⁷⁷ Zoals ook getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger), de lelie lijkt er evenwel van zilver.

⁷⁸ Enkel vermeld bij VOET.

⁷⁹ Enkel vermeld bij VOET.

Andries Lootyns die in 1560 kerkmeester was van de Brugse O.L.Vrouwkerk.⁸⁰ In 1570 werd hij verkozen tot proost van de Confrerie van het H. Bloed te Brugge.⁸¹

Hij huwde met Adriana NOIROT (*in zilver twee schuinbalken van keel*⁸²), dochter van Frans (zoon van Pieter en Jacoba de Deckere), koninklijk muntmeester van Vlaanderen.⁸³ Hij overleed in december 1577.⁸⁴ Zij hadden geen kinderen. Na zijn overlijden hertrouwde zijn weduwe met Wouter de Clerck.⁸⁵

In 1556 werd hij als één van de 31 leden van de Confrerie van het H. Bloed op een schilderij afgebeeld:⁸⁶

9. ADAM. Zie verder onder IV.bis (en die we eerst behandelen omdat zijn afstamming korter is).

10. Antonia. Zij was nog minderjarig in januari 1553. Zij voerde het volle familiewapen. Zij huwde met Pieter REYNGOUT (*in hermelijn een keper van sa-*

*bel*⁸⁷). Zij overleed op 10 oktober 1558 en werd begraven in de Brugse St.-Jacobskerk met volgend grafschrift op de pilaar nabij de preekstoel:⁸⁸

*Hier vooren licht begraven
joncvrouw Antonine Lotens fa 's heer Jacobs,
in haer leven gheselnede was van
d'heer Pieter Reyngout,
die overleet den 10 van october 1558*

Het grafschrift toonde ook vier kwartierschilden: Lootens, Bosquel, d'Hamere en Vleeschhouwer (de beschrijvingen van de familiewapens zijn reeds hoger vermeld).

Zij hadden allicht geen kinderen want haar erfgenamen langs haar zijde waren meester Pieter Lootyns, Andries Lootyns x Adriaene fa Frans Noiroot, Jan Lootyns x Anna de Wynt, Barbara Lootyns x meester Pieter Covael en Adam Lootens x Margareta d'Hondt, haar broers en zussen.⁸⁹

11. Cornelia. Nog levend en minderjarig in januari 1553. Niet vermeld als erfgename van haar zuster Antonia (+1558), dus mogelijk dan al zelf overleden of anders religieuze geworden.

IV.bis. – ADAM LOOTYNS.

Hij was nog minderjarig in januari 1553. Hij huwde een eerste maal met Digna JACOBS, dochter van Jan en een tweede maal met Magdalena D'HONDT, dochter van Bernard. Hij huwde een derde maal te Brugge O.L.Vrouw in 1584 met Anna (H)ALTERS, die na zijn overlijden zijn weduwe genoemd werd.⁹⁰

Hij was lid van diverse religieuze gilden: deze van St.-Antonius (in de kerk van St.-Jacobs), van de Drie Sanctinnen (O.L.Vrouwkerk) en van Maria Magdalena, maar ook van de kruisboogschuttersgilde van de *Jonghe Booghe* te Brugge (dit is de St.-Jorisgilde in de Vlaamingstraat).⁹¹

Hij overleed na een ziekte in april 1587⁹² en werd begraven in de St.-Jacobskerk.⁹³ Na zijn dood werd zijn inboedel verkocht via een openbare veiling georganiseerd door de Brugse stokhouder en zijn zoon Lodewijk.

80 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires ... Notre Dame*, Brugge, 1866, p. 129.

81 J.-J. GAILLIARD, *Recherches historiques sur la chapelle du Saint-Sang à Bruges*, Brugge, 1846, p. 273 verwacht wel deze Andries Lootins (x Adriana Noirot) met een andere persoon, nl. Andries Lootens (heer van Bambaerde, gehuwd met Pauline Wiltz en met Antonia de la Coste). Het familiewapen van deze laatste is geheel anders, nl. *in goud een dwarsbalk van lazuur beladen met een wassenaar van goud, vergezeld van drie klaverbladen van sinopel* (zie over deze laatste en hun wapenschild, ook de genealogie de la Coste in J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, V, p. 16 en voor het wapenschild de platen tegenover p. 17 en 22 (daar met foute kleuren, zoals ook in J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires ... St.-Donat*, 1861, p. 177) en p. 26). Zie ook (met de correcte kleuren van het wapenschild) F.-V. GOETHALS, *Dictionnaire...*, 1849-1852, III, p. 509. Ook VOET verbindt deze Andries Lootens helemaal niet met de familie Lootyns (met het geschaakte wapen) maar brengt de gegevens die hij over deze familie vond, samen op een afzonderlijk blad in zijn genealogisch handschrift KBR, afd. hs., Fonds Goethals, hs. 737 op f° 7 (en met het wapen met de dwarsbalk en de klaverbladen).

82 Zoals getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger).

83 In het Zeeuws Archief (nr. 990.4. Charters betreffende Vlaanderen. Regestenlijst 30C) werd vroeger een akte van de schepenen van Brugge van 10 februari 1556 bewaard (thans verloren), waarin zij oorkonden dat de gemachtigde van Guillaume Gheerolf en zijn echtgenoot Margriete van den Broucke erkent dat zijn lastgevers van Andries Lootyns en zijn echtgenoot Adriane Noirot ontvangen hebben, dat wat hen toekwam uit de nalatenschap van Joos Gherolf, broeder van Guillaume en in zijn leven echtgenoot van Adriane Noirot.

84 Datum vermeld door VOET. Wellicht zijn de Andries Lootyns en Pieter Lootyns, die door de 16de-eeuwse Brugse kroniekschrijver Zegher van Male in zijn geschriften vermeld worden als voor 1588 overleden, deze twee broers, zie A. DEWITTE & A. VIAENE, *De lamentatie ...*, 1977, pp. 96-97: *Hiernaer volghen de edelmannen ende notabele poorters der stede van Brugghe, oock mede mijn heeren vanden lande van den Vryen, de welcke binnen corte jaeren tot den jare 1588 deser weirelt overleden sijn. Ende voort van den jare 1588 tot den jaere 1592 et post. Wiens zielen Godt verlichten wil metten eeuwighen lichte. Amen.* Met op de 30ste en 39ste plaats van 101 geciteerde personen: *Dhr. Andries Lootins* en *Dhr. Pieter Lootins*.

85 SAB, Staten van goed, 1ste reeks, nr. 350 (a° 1587) f° 2v en 16.

86 Identificatie van de geportretteerden volgens de webpagina http://www.verenigdebooten.nl/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=351%3Aconfrerie-brugge&catid=11&Itemid=54&lang=nl op basis van gegevens van Jacques De Grootte.

87 Zoals ook getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger).

88 SBB, hs. 449 (de Hooghe), III, p. 192.

89 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 256.

90 In het huwelijksregister is de dag en maand niet gegeven; SAB, Staten van goed, 1ste reeks, nr. 350 (een weesrekening op zijn staat van goed (op de kaft staat vermeld dat dit de 8ste en laatste is) en die loopt over de periode St.-Jansavond (23 juni) 1586 tot St.-Jansavond 1587), f° 13-13v: *joncvrouw Anna Alters ghezelnede van Adam Looten ende nu zijne weduwe*.

91 SAB, Staten van goed, 1ste reeks, nr. 350, f° 25: na zijn overlijden werd aan elk van deze gilden zijn doodschuld betaald.

92 SAB, Staten van goed, 1ste reeks, nr. 350, f° 13v: zijn weduwe maakte grote kosten in april 1587 voor zijn ziekte.

93 SAB, Staten van goed, 1ste reeks, nr. 350, f° 25.

Hij had uit zijn eerste huwelijk:⁹⁴

1. **Louis.** Hij huwde Christine DE MEUGUR, dochter van Pieter, van wie zij weduwe was in 1589.⁹⁵ Zij hadden een zoon:
  - a. **Louis.**
2. **Catharina.** Zij huwde met Frans VAN VIVEN.⁹⁶
3. **Ursula.** Zij huwde met Adam WITTEBAERT. Zij overleed voor 1641.⁹⁷

Hij had uit zijn tweede huwelijk:

4. **Maarten.**⁹⁸ Nog minderjarig in 1588 en 1589. Hij huwde met Agniete VANDER LAERE, dochter van Jan. Zij hadden de volgende kinderen, onder voogdij van Jan van der Laere en N. D'hamere⁹⁹:
  - a. **Adam,** gedoopt te Brugge St.-Gillis op 20 januari 1608.¹⁰⁰ Misschien is het deze Adam Lootins die op 18 januari 1619 (als 11-jarige) intreedt bij de Brugse Augustijnen, maar na enkele maanden overstapt naar de Alexianen, er *profes* is in september 1628 (als 20-jarige) en aan de pest overlijdt in 1632.¹⁰¹
  - b. **Philippine.**

IV. – PIETER [I] LOOTYNS.

Hij gebruikte hetzelfde gevierendeelde wapen als zijn vader.¹⁰² Hij werd geboren ca 1521 (36 jaar oud in 1557, zie verder). Hij was vrijlaet in het ambacht van Jabbeke.¹⁰³

94 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 359 vermeldt enkel zijn beide echtgenotes. VOET vermeldt daarnaast nog de kinderen uit beide huwelijken.

95 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 848, a° 1589.

96 Zij hadden de kinderen Frans en Adam van Vyve: SAB, Staten van goed, 1ste reeks, nr. 350, f° 4v-5.

97 Zie SAB, Staten van goed, 1ste reeks, nr. 1858: een purgatieve rekening op haar staat van goed, geliquideerd op 1 maart 1641.

98 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 221, a° 1588.

99 SAB, Weesregisters O.L.Vrouwzestendeel 10de boek f° 433v, a° 1611 en SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 604, a° 1610 en nr. 868, a° 1626, vermelding van beide minderjarige kinderen en hun ouders.

100 Allicht genoemd naar Maartens vader; in de doopakte wordt geen naam van de moeder gegeven.

101 L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Inventaire diplomatique des archives de l'ancienne École Bogarde à Bruges*, Brugge, 1899, 3 vols, dl. 3, p. 1137.

102 Zoals getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger).

103 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 1.

Allicht is het deze *Pieter Lottyn* uit Brugge die zich op 28 augustus 1540 inschreef aan de universiteit van Leuven.¹⁰⁴ In 1561 wordt hij meester genoemd.¹⁰⁵

Zijn portret op 36-jarige leeftijd werd geschilderd in 1557 en wordt toegeschreven aan de Brugse schilder Pieter Pourbus (1523-1584). Het bevond zich in 1843 in de kamer van de kerkmeesters in de St.-Salvatorskathedraal.¹⁰⁶

Portret van Pieter [I] Lootyns, 1557.
(Brugge, St.-Salvatorskathedraal, schatkamer,
olie op hout, 57 x 57,5 cm)

Op dit portret staat links het opschrift: PIERRE LOOTYNS FILZ / DE IACQUES ESCUYER / AETATIS SVAE 36 / ANNO 1557. Op de achterzijde van het paneel staat een gevierendeeld wapen Lootyns-van Halewyn en de wapenspreuk SELON FORTUNE LOTINS en daaronder: PIERRE LOOTYNS ESCUYER, MOURUT LE / 3^E DE IUILLET 1573. FILZ DE IACQUES LOO- / TYNS FILZ DE IASPAR FILZ DE MICHEL, ESCUYE[IR].

Op de achtergrond in de vensteropeningen in de muur herkent men een aantal Brugse torens, links die van de O.L.Vrouwkerk, de St.-Salvatorskerk, het belfort (met

104 A. SCHILLINGS, *Matricule de l'université de Louvain*, dl. IV (1528-1569), Brussel, Paleis der Academiën, 1966, p. 2.114, nr. 178: *Petrus Lottyn de Brugis*.

105 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 256.

106 F. VANDE PUTTE, 'Pierre et Louis Lootyns', 1843, p. 181. Hij kent dit portret evenwel toe aan V. – Pieter [II] Lootyns, maar deze overleed pas na 1600. Hij verwart de zoon met zijn vader: per abuus (of is het een drukfout?) laat hij de vader overlijden in 1543 i.p.v. 1573, waardoor, indien dit zo was dan inderdaad het portret van 1557 niet de vader kan betreffen, maar de vader overleed wel degelijk in 1573; A. DE SCHIETERE DE LOPHEM, 'Iconographie Brugeoise. L'Hôpital St. Jean', in: *Tablettes des Flandres*, Brugge, T. 6 (1955), p. 341 vermeldt het bestaan ervan in de marge van de beschrijving van het portret van zijn kleinzoon Pieter. Ook hij verhaspelt de opeenvolgende Pieter Lootyns-en; L. DEVLIEGHER, *De Sint-Salvatorskathedraal te Brugge. Inventaris (Kunstpatrimonium van West-Vlaanderen, deel 8)*, Tielt, Lannoo, 1979, pp. 178-179 (afbeelding 237).

toen nog peervormige spits), een hoektorentje van het stadhuis en de toren van de Eeckhoutabdij, rechts de torens van de St.-Donaas- en St.-Jacobskerk, de Poortersloge, de Zeven Torens, de St.-Jans- en de St.-Walburgakerk.

Hij huwde Avezoete Maria VAN DE WALLE (*in keel een klimmende leeuw van zilver, geklauwd, getongd en gekroond van goud*¹⁰⁷), dochter van Jan.¹⁰⁸ Zij brak haar familiewapen met op de borst van de leeuw het familiewapen Adornes.

Hij had een korte loopbaan in de magistratuur van de stad Brugge:

2 sept 1568: 10de raad op 12 (Pieter Lootin)

Hij overleed op 3 juli 1573.¹⁰⁹

Zij hadden volgende kinderen:

1. PIETER [III]. Zie verder onder V.

V. - PIETER [III] LOOTYNS.¹¹⁰

Hij voerde opnieuw het volle familiewapen Lootyns.¹¹¹

Hij was vrijlaet in het ambacht van Jabbeke.¹¹²

Hij huwde een eerste maal met Vincentine ROBRECHTS, dochter van Joos (*in keel een keper van zilver vergezeld in het hoofd van 2 rozen (of vijfbladen) van hetzelfde en in de punt van een adelaar*¹¹³ van hetzelfde, de keper beladen met een schildje van goud met een keper van sinopel¹¹⁴). Zij overleed in 1595.¹¹⁵

Hij huwde een tweede maal te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 26 januari 1596¹¹⁶ met Maria OSTE, dochter

van Judocus (*in goud een schuinbalk van keel beladen met 3 zittende eekhoorns van zilver*).¹¹⁷ Zij hertrouwde te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 16 februari 1605 (als weduwe van Pieter Lotens) met Geraard fs Cornelis van Wymeersch.¹¹⁸

Familiewapens Lootyns en Hoste op een zijpaneel van een drieluik. (olie op hout 64,5 x 26 cm, geveild Keulen, 2007)

Van dit echtpaar Lootyns - Oste bleef een paneel, allicht deel van een huisaltaar (en vermoedelijk een drieluik) bewaard, waarop we ook hun familiewapens zien.¹¹⁹ We konden helaas geen hogere resolutie van de foto

107 Sd5; Haar wapen is ook zo getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger), maar op de borst lijkt de leeuw nog een *schuinbalk, geschaakt van zilver en lazuur* te hebben (Adornes).

108 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 386, noot 1 en pp. 465-466, noot 1.

109 F. VANDE PUTTE, 'Pierre et Louis Lootyns', 1843 laat hem overlijden in 1543 (drukfout?).

110 Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger) schrijft over hem: *Pieter Lootijns traude ... [uitgewist door slijtage: eerste maal?] Vincentine Robrecht ... [uitgewist] hebben Jacop, Pieter, ... [uitgewist] traude joncvr(ouw) Marie Hoste ... [uitgewist: en hadden?] Jan, Joos, ... [onleesbaar]*.

111 Zoals getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger).

112 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 1.

113 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 465 vermeldt enkel: *monocéphale*, wat éénkoppig betekent, een zelfstandig naamwoord lijkt vergeten ... (is de heraldiek is een *aigle bicéphale* een dubbelkoppige adelaar).

114 Zoals getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger).

115 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, p. 74 vermeldt *Lucie Robrechts*; J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 386, noot 1.

116 Het huwelijksregister vermeldt geen getuigen. J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 141, noot 2 (overlijdensjaar Pieter Lootyns: 1609, zo ook in IDEM, *idem*, p. 386,

noot 1, maar 1604 in IDEM, *idem*, p. 465).

117 Zo ook getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger), maar het veld is er *van zilver* (vergeten in te kleuren met goud?).

118 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 2v.

119 Zie <http://www.van-ham.com/en/database-archive/datenbank/flaemischer-meister.html>. Geveild op 15 november 2007 bij Van Ham Fine Art Auctions, Schoenhauser Str. 10-16, 50968 Köln, Duitsland en er omschreven als van een Vlaams meester.

bekomen om de tekst op de banderollen te lezen of om de wapenfiguren in het onderste wapen goed te zien, maar men kan in de schuinbalk toch drie zittende diertjes met opstaande staart en opgeheven voorpoten onderscheiden (zoals van een eekhoorn en zoals ook door Pieter [IV] Lootyns getekend als het familiewapen (H Oste).¹²⁰

Hij overleed in 1604.¹²¹

Hij had uit zijn eerste huwelijk:¹²²

1. **PIETER [III]**. Zie verder onder VI.
2. **JACOB**.¹²³ Zie verder onder VI.bis.

Mogelijk zijn onderstaande twee ook nog kinderen van Pieter Lootyns uit zijn eerste huwelijk, maar de doopakte vermeldt niet de naam van de moeder:

- **Apollonia**, gedoopt te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 29 augustus 1593 (twee meters (?): Cathelijne van de Voorde en Margriet de Hesere).
- **Catharina**, gedoopt te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 1 september 1594 (peter: Sanders Spillebeen, meter: Catharina N.).

Hij had uit het tweede huwelijk:

3. **JAN**. Hij had volgende loopbaan in de magistraat van de stad Brugge:

2 sept 1630: 10de raad op 12 (Jan Lootins)
2 sept 1631: hoofdman St.-Donaas zestendeel (Jan Lootins). Eind 1632 werd de wet niet vernieuwd en bleef hij op post.
8 nov 1638: hoofdman St.-Donaas zestendeel (Jan Lootins)
5 sept 1639: hoofdman St.-Donaas zestendeel (Jan Lootins)
2 sept 1643: 10de raad op 12 (Jan Lootins)
4 sept 1646: hoofdman O.L.Vrouw zestendeel (Jan Lootins). Eind 1647 werd de wet niet vernieuwd en bleef hij op post.

¹²⁰ Het wapen Hoste: in goud, een schuinbalk van keel beladen met 3 zittende eekhoorns van zilver wordt vermeld door VOET en ook in F. VAN DYCKE, *Recueil héraldique...*, 1851, p. 216 en als een kwartierschild ook op een grafscript van *der Banck* in J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Saint-Donat*, 1861, Brugge, 1861, p. 209 (daar is in de tekening het veld *zilver*, maar dat is allicht het gevolg van een vergeten arcering).

¹²¹ J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 141, noot 2 vermeldt 1609, zo ook op p. 386, noot 1, maar 1604 op p. 465. Het moet 1604 zijn want op 16 februari 1605 hertrouwde zijn weduwe Maria Oste met Geraert van Wijnmersch (zie voor de nieuwe echtgenoot ook: SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 604). Ook in de genealogie gegeven door SdS wordt 1604 vermeld.

¹²² J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 386, noot 1 en pp. 465-466, noot 1.

¹²³ Niet vermeld door VOET.

8 nov 1652: 9de schepen op 12 (Jan Lootins)
1 okt 1653: 11de raad op 12 (Jan Lootins). Na het overlijden van de 2de tesorier (Herman Nouveau op 27 juni 1654) nam Jan Lootins op 16 september 1654 diens plaats in.
19 sept 1654: 1ste tesorier (Jan Lootins)
28 sept 1657: 2de tesorier (Jan Lootins)
25 nov. 1658: 1ste tesorier (Jan Lootins). Eind 1659 werd de wet niet vernieuwd en bleef hij op post.
14 sept 1660: 5de raad op 12 (Jan Lootins). Eind 1661 werd de wet niet vernieuwd en bleef hij op post.
28 nov 1662: 7de schepen op 12 (Jan Lootins). Eind 1663 werd de wet niet vernieuwd en bleef hij op post.
9 okt 1664: 7de schepen op 12 (Jan Lootins)

Hij verloofde zich te Brugge O.L.Vrouw, 1ste portie op 13 juni (getuigen: Jacob Lootins en meester Willem vande Woestijne) en huwde in dezelfde parochie, 2de portie op 17 juli 1618 (getuigen: heer R. Krijoli (Cryools) en Pieter Lootens) met Anna CRYOOLS (*in sinopel een toren van zilver*), dochter van Quintijn en Livine de Corte (dochter van meester Jan).¹²⁴

We vinden zijn handtekening in een attestatie van 1663 over de identiteit van zijn halfbroer Pieter [IV] Lootyns:

Zij overleed op 3 juni 1656.¹²⁵ Hij overleed op 5 januari 1670. We vinden op 7 januari 1670 een begrafenisdienst te Brugge St.-Walburga van een *Joannes Lotyns*, maar hij werd wel begraven bij zijn vrouw in de O.L.Vrouwkerk in de middenbeuk: een steen van wit marmer met het wapen van Jan Lootyns bevatte daar volgend grafscript:¹²⁶

*Hier licht begraven d'heer Jan Lootens in sijn leven, schepen en tesorier der stede van Brugghe overleet 5sten january 1670 ende Jo.e Anna Cryools sijn huysvrauwe overl(eden) den 3 juny 1656 ende d'heer Maerten De Gheldere in sijnen tijde schepen der stede van Brugghe, ende heere van Ter Heyden, overleden den 21 october 1689 ende Jo.e Marie Anne fa D'heer Jan Lootens, huysvrauwe vanden voorseyden d'heer Martin de Gheldere, overleet 15 november 1680. Bid voor de zielen.*¹²⁷

¹²⁴ VOET geeft als huwelijksdatum 15 februari 1618 wat allicht de datum van een huwelijkscontract is.

¹²⁵ VOET geeft 3 juni 1656.

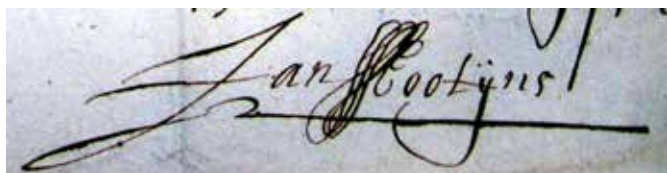
¹²⁶ SBB, hs. 449 (de Hooghe), I-II, p. 236; J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 141 bevat niet de passus *ende heere van Ter Heyden, overleden den 21 october 1689* (drukfout?) en geeft ook 8 juni op als overlijdensdag van Anna Cryools; BEAUCOURT DE NOORTVELDE, *Description historique de l'église collégiale et paroissiale de Notre Dame à Bruges*, Brugge, 1773, p. 259, bevat wel deze passus, maar hier ontbreekt dan weer de passus *f(ili)a d'heer Jan Lootins, huysvr(ouwe) van den voorseyden*.

¹²⁷ SBB, hs. 449 (de Hooghe), V, pp. 73-74 herneemt deze tekst (maar nu met 5 juni als overlijdensdag van Anna Criools) en

Deze plaat bevond zich in het midden van een koperen bord waarop volgende tekst was gegraveerd: ¹²⁸ *Sepulture van Alexander Du Bosquel Jansseune die overleet int jaer 1485 den 22 dagh in ougst. Sepulture van joncivr. Barbele fa Dheer Jacob Devos, Alexander du Bosquels weduwe die starf anno 1511, 24 in October.*

Zij werden dus blijkbaar begraven in een 150 à 200 jaar ouder graf van de schoonouders van Jan Lootyns' betovergrootmoeder Barbara du Bosquil (x II.bis. – Jaspar Lootyns). Deze koperen bord had nog de kwartierschilden¹²⁹ Du Bosquel (*van lazuur met een vrijkwartier van zilver*), Rosimbos (*geschuinbalkt van zilver en keel*), Devos (*geviereendeeld: in 1 en 3: zilver, in 2 en 4: sabel, met een leeuw van keel, getongd van lazuur over de viereending heen*) en van Stichele (*in zilver een keper van keel vergezeld van 2 rozen met 6 blaadjes van keel, geknopt van zilver en een tuniek (?) van sabel*).

Handtekening van Jan Lootyns, 22 augustus 1663. (SAG, Familiefonds Handboeken, nr. 43, na f° 100)

Zij hadden een dochter:

- a. **Maria Anna**, geboren op 10 januari 1620 in het huis van Pieter [III] Lootyns, halfbroer van haar vader¹³⁰ en gedoopt te Brugge O.L.Vrouw, 1ste portie op 11 januari 1620 (peter: Quintin Crioel, meter: Maria Osten). Zij huwde als poorteres van Brugge bij huwelijkscontract van 17 augustus 1650 voor heer en meester Pieter Lootyns (dit is wellicht Pieter [IV] Lootyns, advocaat, dan 26 jaar oud), openbaar notaris te Brugge, met Martijn DE GHELDERE, poorter van Brugge, zoon van Leon en Anna of Clara du Hem (getuigen: Jan Lootyns en Anna Cryoels, ouders van de bruid) en kerkelijk te Brugge, O.L.Vrouw, 2de portie op 20 augustus 1650 (getuigen: Rogier de Gheldere en Jan Lootens). Hij was heer van ter Heyde, schepen van Brugge in 1648,

geeft aanvullingen van latere datum, nl. *Ende van Jo.e Catharina De Gheldere, overl(eden) den 6 ... 1696 ende van Jo.e Josepha De Gheldere overl(eden) den 19 february 1742, ende van Jo.e Isabella de Gheldere overleden den 21 april 1730.*

- 128 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 141 vermeldt 1485, 25 augustus en 1512, 24 oktober (maar in plaat XXI waarin die bord geïllustreerd is staat toch weer 1511).
- 129 Beschrijving volgens de tekening in SBB, hs. 449 (de Hooghe), I-II, p. 236. In de gravure van GAILLIARD worden zes wapenschilden (vier in de hoeken en twee in het midden van de lange zijden) afgebeeld, die hiervan in meerdere details verschillen.
- 130 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 4 onderaan, waar ook haar overlijdensdatum vermeld wordt maar als 9 november 1680.

raadslid in 1649, hoofdman in 1662, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669 en 1670, voogd van het Potteriehospitaal te Brugge, lid in 1671 en proost van de Confrerie van het H. Bloed te Brugge in 1675.¹³¹

Zij overleed te Brugge op 15 november 1680 en werd met haar echtgenoot begraven in de Brugse O.L.Vrouwkerk onder de grafsteen van haar ouders (zie hoger). Haar uitgebreide staat van goed (120 bladzijden) bleef bewaard.¹³² Hij overleed op 21 oktober 1689.¹³³

4. **JOOS**. Allicht deze *Judocus Lootins filius Pieter* die gedoopt werd te Brugge St.-Salvator, 1ste portie op 9 juli 1603. Op 9 september 1628 werd hij buitenpoorter van Brugge, verblijvend in Bordeaux. Zijn verblijf aldaar werd tweemaal verlengd, op 31 augustus 1629 en 28 augustus 1632, telkens voor drie jaar.¹³⁴ Hij huwde te Bordeaux met Maria VAN DEN BERGHE.¹³⁵

Hij overleed voor 30 oktober 1635 toen zijn weduwe Maria van den Berghe met haar dochter Maryken Lootyns ingeschreven werden als buitenpoorter van Brugge, ditmaal als verblijvend te Bilbao (Spaans Baskenland).¹³⁶

Zij hadden een dochter:

- a. **Maria**. In juli 1640 was zij bevoogd door Jan Lootyns (haar oom) toen hij haar erfenis van haar grootmoeder Maria Oste overbracht.¹³⁷ Zij huwde met jonker Frans DE BRACH.¹³⁸

131 J.-J. GAILLIARD, *Recherches ... Saint-Sang à Bruges*, 1846, p. 286.

132 SAB, Staten van goed, 2de reeks, nr. 3666.

133 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, V, p. 266. Hier geeft GAILLIARD, allicht per abuis, voor de overlijdensdatum van Maria Anna Lootyns, de overlijdensdatum van haar vader (5 januari 1670); F. VAN DYCKE, *Recueil héraldique ...*, 1851, p. 170.

134 SAB, Buitenpoortersboeken, register III, f° 66.

135 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires ... Notre Dame*, 1866, p. 465 noot 1 noemt haar Maria van de Velde (met als wapen: *in sinopel een keper van zilver*). Ook Pieter [IV] Lootyns in zijn perkamenten stamboom uit 1674 noemt haar vande Velde en tekent voor haar een wapen met een keper. Maar het gaat wel degelijk om van den Berghe zoals blijkt uit de inschrijving van 1635 in het Brugse buitenpoortersboek en de akte van 1649 in de Brugse weesregisters (zie volgende noten).

136 SAB, Buitenpoortersboeken, register III, f° 152.

137 SAB, Weesregisters St.-Janszestendeel 17de boek (1663-1669) f° 259.

138 In een webpagina http://fr.wikipedia.org/wiki/Famille_Binet_de_Boisgiroult_de_Sainte-Preuve lezen we nog over de familie Binet de Boisgiroult de Sainte-Preuve in een voetnoot: *François de Brach, écuyer, sgr de la Motte-Montussan, avocat en la cour du parlement de Bordeaux, remarié en 1653 à Marie Lootins, fille d'un marchand bourgeois de Bordeaux, dont il eut entre autres enfants, deux fils, François Raymond et François Louis.*

VI. – PIETER [III] LOOTYNS.

Geboren te Brugge op 18 augustus 1586.¹³⁹ Hij huwde bij huwelijkscontract voor Lucas Strymeersch en mr. Pieter Spronckhof, openbaar notarissen te Brugge op 26 april 1612¹⁴⁰ met de 24-jarige Anna VAN (DER) EEC-KE (EYCKEN) (VEREECKE) (*in lazuur een keper van goud vergezeld met 3 eikels van goud*¹⁴¹), dochter van wijlen meester Joos, *commissaris van informatie 's landts vanden Vrijen* en griffier van de stad en heerlijkheid van Watervliet en van Waterleet¹⁴² en Anna de Mil.¹⁴³ Op dezelfde dag deed hij ondertrouw bij pastoor Adriaan van Hamme van Brugge, St.-Salvator.¹⁴⁴ Het kerkelijk huwelijk had plaats te Brugge, St.-Salvator op dinsdag 15 mei 1612.¹⁴⁵ Zij overleed op 10 januari 1643 en werd begraven te Brugge in het Karmelietenklooster.¹⁴⁶ Hij overleed op 17 en werd begraven te Brugge St.-Donaas op 18 augustus 1653.¹⁴⁷

Voor zijn biografie (professionele activiteiten, woning, inboedel, portret, zijn archivalische en historische belangstellingen, zijn handschriften) verwijzen we naar deel 1 van onze bijdrage.

Over zijn kinderen zijn we, voor wat hun jeugd betreft meestal goed ingelicht dank zij de notities die hun vader over hun opvoeding (en de kosten daarvoor) maakte in zijn handboek. Maar deze gaan enkel over Robert, Guillaume, Anna Francisca, Maarten en Pieter. Hoewel van

een aantal andere kinderen zeker is dat zij de volwassen leeftijd bereikten vinden we over hen toch geen aantekeningen (?). Op 28 juni 1644 legden Mr. Guillaume van der Woestijne en heer Jan Lootyns de eed af als voogd van de drie nog overblijvende minderjarige kinderen Pieter, Pauwel en Frans na het liquideren van de staat van goed van hun overleden moeder Anna van der Eecke. Als overige broers en zusters werden vermeld: *Guillaume, Catharina Teresa, Marten en Anne Franchoise*. (Robrecht wordt niet vermeld omwille van zijn geestelijke staat).¹⁴⁸

Zijn kinderen waren:¹⁴⁹

1. **Robert**, geboren op 21 maart 1613 om 9,5 uur in de morgen en op dezelfde dag om 6 uur 's avonds gedoopt te Brugge O.L.Vrouw, 2de portie (naam van de moeder niet gegeven in het doopregister, peter: heer Robert Giselynck, kanunnik van St.-Donaas¹⁵⁰, meter: Elizabeth, echtgenote van Jacob Lootens (d.i. de echtgenote (Isabella Vander Schoten) van de oom Jacob van de gedoopte)).¹⁵¹ Zijn vader tekende diezelfde dag nog met veel details de doop van zijn eerste zoon op in zijn handboek.

Op 13 maart 1623 ging Robert naar de Latijnse school van de paters Jezuïeten te Brugge en op 7 april 1625 ging hij voor twee jaar wonen bij meester Jan vande Velde, aarts priester van het bisdom en kanunnik van St.-Donaas Brugge (dit kostte de vader 15 pond groten per jaar aan *tafelkosten*), maar hij bleef naar dezelfde Latijnse school gaan. Daarna ging hij, vanaf maart 1627 wonen bij meester Nikolaas van de Woestijne, priester en cantor te Hesdin (Noord-Frankrijk) en ook daar volgde hij de Latijnse school bij de Jezuïeten. Hij bleef er tot 1 februari 1628. Op 11 juni 1629 ging hij terug naar de Latijnse school bij de Augustijnen te Brugge in het internaat (kostprijs 18 pond groten per jaar).¹⁵²

Op 18 februari 1634 kreeg hij zijn aandeel in vier testamentaire giften (van Maria fa Maarten de Mil d'oude, grootmoeder materneel van zijn moeder, twee van Anna de Mil, grootmoeder materneel en een van Kathelijne Danckaert). Hierover schreef hij een ondertekende verklaring van ontvangst in het handboek van zijn vader.¹⁵³

139 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 1. In het doopregister Brugge St.-Salvator, 2de portie ontbreekt het jaar 1586.

140 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 2 en ook vermeld in de staat van goed van zijn echtgenote.

141 SBB, hs. 449 (de Hooghe), IV, p. 15 (kerk der Karmelietessen).

142 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 2, vermeldt verder nog: zoon van Jan (fs Jan) en van Maria (fa Gillis, zelf fs Jan) Ghijselijnc. Anna de Mil was dochter van meester Maarten de Mil de oude (+ 28 september 1608, 91 jaar oud, begraven in de voorkerk van St.-Jacobs) na 67 jaar griffier geweest te zijn van de Vierschaar en pensionaris van het Brugse Vrije en van Maria Halewijck (fa Jacob), zijn eerste echtgenote.

143 Anna de Mil overleed op 23 februari 1625 om 2 uur 's nachts terwijl haar beide dochters Anna en Maria vander Eecke nog in het kinderbed waren (beide hadden een kind geboren op 17 februari). Zij werd begraven bij de Karmelietessen bij haar echtgenoot en andere verwanten. (Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 6 onderaan).

144 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 2.

145 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 1 en 2v. Hij vermeldt dat hij en zijn echtgenote een *jongman* van 25 jaar en een *jonghe dochter* van 24 jaar waren, dus geen van beiden was eerder al gehuwd.

146 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, pp. 72-73 en J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, pp. 465-466, noot 1.

147 F. VANDE PUTTE, 'Pierre et Louis Lootyns', 1843 vermeldt hem per abuis als overleden op 5 januari 1670 (dat is de overlijdensdatum van zijn broer Jan). Zijn overlijdensdatum en die van zijn echtgenote werden ook in zijn persoonlijk handboek (zie deel 1 van onze bijdrage) op f° 1 in de linkermarge bijgeschreven, allicht door een zoon. In de ondermarge van die folio staat ook nog eens: *obyt etatis 67 anno 1653, 18 augusti*. Hij overleed wel op de 17de - de 18de is de dag van zijn begrafenis - en was dus in feite 67 jaar min één dag oud bij zijn overlijden ...

148 SAB, Weesregisters St.-Janszestendeel 17de boek f° 140-141v.

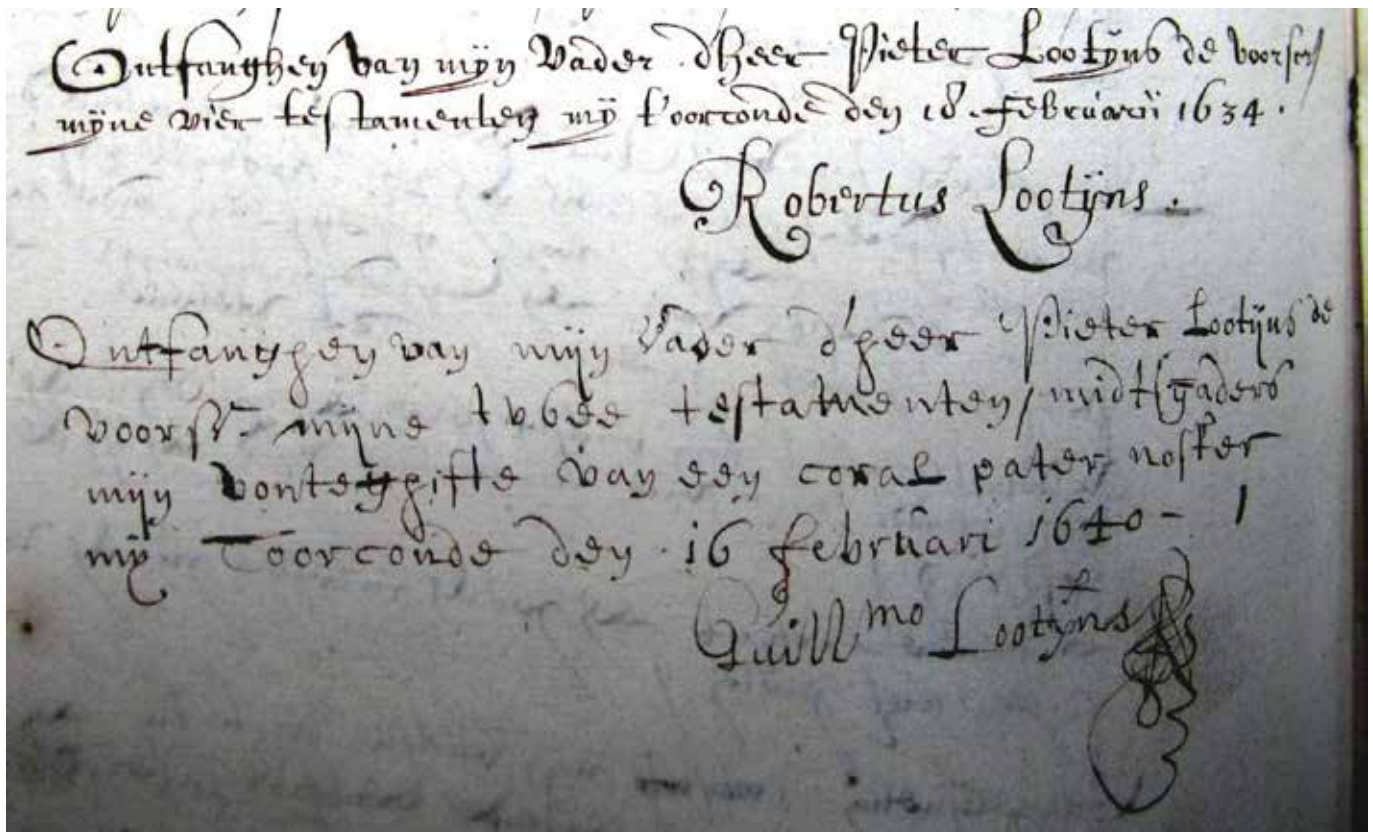
149 De geboortedata staan ook nauwkeurig opgetekend in de aanhef van de staat van goed opgemaakt na het overlijden van hun moeder. De eerste twee worden niet vermeld (religieus en daarom geen erfgenaam) en evenmin wordt Antonia vermeld die ongetwijfeld al overleden was. Zie ook J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, pp. 465-466, noot 1.

150 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 1v-2 preciseert nog: oud heeroom van Anna van der Eecke, een broer van Marie Ghijselynck, dochter van Gillis (fs heer Jan), haar grootmoeder materneel.

151 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 3 preciseert nog: dochter van Jan van Schoten en echtgenote van Pieter [III] Lootyns broer Jacob Lootyns..

152 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 143.

153 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze

Ondertekende kwitanties van Robertus (1634) en Guill(au)me Lootjns (1640) in het handboek van hun vader. (SAG, Familiefonds, Handboeken, nr. 43, f° 146v)

Hij werd religieus in de orde der Ongeschoeide Karmelieten (Discalsen) onder de naam van pater Isidoor van St.-Maria (Matthia?). Hij werd in 1670 prior van dit Gentse klooster. Hij overleed te Brussel op 8 januari 1678.¹⁵⁴

2. **Maarten**, geboren op 13 juli 1614 om 7 uur na de middag en gedoopt de dag daarop om 6 uur 's avonds te Brugge, O.L.Vrouw (peter: Geeraard fs heer Cornelis van Wijmeersch (gehuwd met Maria fa Joos Hoste, stiefmoeder van Pieter [III] Lootjns, die als weduwe hertrouwd was), meter: Anna fa meester Maarten de Mil de oude, weduwe van meester Joos van der Eecke, Pieter [III]'s schoonmoeder).

Het kind overleed echter twaalf dagen later op de 25ste en werd begraven in de kerk van het klooster der Karmelietessen te Brugge in het graf van meester Joos vander Eecke (zijn moederlijke grootvader) en van Maria Ghijsselijck, de moeder van meester Joos.¹⁵⁵

bijdrage), f° 146v.

154 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootjns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 1v, in de ordermarge. Hier wordt na *Ghendt* ook nog *Mechelen, Loven* vermeld.

155 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootjns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 2v. Hij vermeldt daar ook nog dat Robert Ghyselijck (+ 15 juni 1616, 94 jaar oud en 70 jaar priester, fs Gillis fs Jan, oud heeroom van Anna van der Eecke) begeerde daar begraven te worden en ook effectief daar begraven werd. Deze Robert Ghyselijck had er een eeuwig jaargetijde gesticht, waarvan de documenten in zijn bezit waren en welke ook geregistreerd wer-

3. **Willem (Guilelmus)**, geboren op 17 juli 1615 om 8,5 uur in de avond en gedoopt de volgende dag te Brugge O.L.Vrouw, 2de portie om 6 uur 's avonds (peter: meester Guilelmus vanden Woestijne, lic. in de rechten en raadspensionaris van de stad (en zwager van de vader als echtgenoot van een zuster Maria van zijn echtgenote Anna vander Eecke), meter: Maria fa Joos Osten (Hoste), echtgenote van Geraard fs Cornelis van Wymeersch en stiefmoeder van de vader).¹⁵⁶

Op 22 april 1626 ging hij naar de Latijnse school bij de paters Jezuïeten te Brugge. Maar hij had de wens geuit om naar Spanje te trekken. Met steun van zijn ouders verliet hij in oktober 1630 als 15-jarige de vierde Latijnse leergang. Op 29 januari 1631 vertrok hij vanuit Brugge naar Calais om van daar naar Spanje te reizen met een schip. Zijn vader gaf hem wisselbrieven mee maar hij stuurde ook geregeld geld op voor allerlei andere aankopen zoals bv. voor een matras om op te slapen op het schip en voor voedingswaren (*biscuit* (scheepsbescuit) en wijn). Guillaume vertrok met het schip in maart 1631 en kwam (na een oponthoud wegens een *tempest* (storm)) op 15 april 1631 aan in het havenstadje San Lucar (de Barra-meda). Vandaar ging hij wonen in *Sevilien* (Sevilla).

den bij de schepenen van Brugge op 28 juni 1617 (klerk Joos de Waele) en waar ook de verdeling van zijn sterfhuis werd opgetekend.

156 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootjns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 3.

Als 19-jarige had hij bij zijn ouders (bij obligatie van 8 oktober 1634) nog 200 pond groten geleend, waarop hij, op het ogenblik van het opmaken van de staat van goed van zijn overleden moeder, 10 jaar later, nog 103 p. gr. intrest verschuldigd was. In nog een vijftal andere leningen had hij ook nog eens voor zo'n 87 p. gr. schulden bij zijn ouders.¹⁵⁷

In februari 1640 was hij even terug in Brugge. Toen kreeg hij zijn deel in twee testamentaire giften van resp. Maria de Mil (grootmoeder materneel van zijn moeder) en van een Kathelijne Danckaert. Hierover schreef hij een ondertekende verklaring van ontvangst in het handboek van zijn vader (zie bij zijn broer Robert). Op 18 februari 1640 vertrok hij opnieuw naar Spanje.¹⁵⁸

Zijn broer Pieter schrijft over hem (in zijn genealogie de Witte, 1651): *edelman in dienste van(de) Co(ninklijke) Ma(jesteit) van Spagnien op sijne gallioenen van West Indien en int regiment vanden Dale guardia*. VOET vermeldt bij hem: *gentilhomme de Galeres*.

SdS noemt hem overleden in Spanje in 1654.

4. **Catharina Teresa**,¹⁵⁹ geboren op 23¹⁶⁰ november 1616 om 5 uur 's morgens en dezelfde dag om 5 uur 's avonds gedoopt te Brugge O.L.Vrouw, 2de portie (naam van moeder is niet gegeven in het doopregister), peter: Jacob Lootins fs Pieter, broer van de vader, meter: Catharina fa meester Maarten de Mil de oude, weduwe van meester Lambert Sproncholf en grootmoeder materneel van de moeder).

Zij was religieuze van *St-Agniete* (St-Agnes) te Gent en overleed op 2 april 1691.¹⁶¹

5. **Martinus**, geboren op 11 oktober 1618 om 10,5 uur 's avonds en de volgende dag om 5 uur in de namiddag gedoopt te Brugge O.L.Vrouw, 1ste portie (peter: Jan Lootens fs Pieter, halfbroer van de vader, meter: Maria, dochter van meester Joos vander Eecke (Verheecke), zuster van de moeder en echtgenote van meester Guillaume vander Woestijne). (Hij kreeg de naam van een jong overleden broer.)

Met *Bamis* (feestdag van Sint Bavo, 1 oktober) 1628 ging hij naar de Latijnse school bij de paters Jezuiten te Brugge en vanaf 27 september 1629 ging hij wonen te Sijsele bij meester Ambrosius de Soust (wat de vader 15 ponden groten per jaar koste), en hij

ging toen ook school lopen bij de Augustijnen.

Voor 1644 moet hij het ouderlijk huis verlaten hebben zonder nog enig teken van leven gegeven te hebben. De weesrekening van juni 1644 vermeldt immers over hem: *onzeker is of hij leeft ofte niet*. Ook de staat van goed vermeldt over hem: *Memorie dat twijffelachtich is of Maerten Lotins noch is in levende live ofte overleden*.¹⁶²

Zijn broer Pieter schrijft over hem (in zijn genealogie de Witte van 1651): "*+ in Spaignen*". Hij zou dus ook naar Spanje getrokken zijn en daar reeds in of voor 1651 overleden zijn.

6. **Anna Francisca**, geboren 2 augustus 1620 om 5 uur 's morgens en gedoopt te Brugge St.-Donaas op dezelfde dag om 7 uur 's avonds (peter: jonker Niklaas de Mil, zoon van meester Maarten de oude en oom materneel van de moeder, meter: Anna Francesca Adornes, dochter van Anselmus Opitius, ridder, heer van Nieuwenhove, Nieuwvliet, Marquilles, Ronsele, Marchie, enz ...).¹⁶³ Pieter [III] laat ons in zijn handboek de reden kennen dat het kind in St.-Donaas gedoopt werd (de eerdere kinderen werden alle gedoopt op de O.L.Vrouwparochie) terwijl hij nochtans nog steeds woonde op O.L.Vrouw: omdat hij ontvanger van de verhefgelden van het leenhof Burg van Brugge was geworden moest hij een parochiaan zijn van de kerk van St.-Donaas ...¹⁶⁴

Op 28 april 1627 ging zij wonen bij de jonkvrouwen Margriete en Magdalena le Gaij in *de Wijngaert* (dit is het Begijnhof) te Brugge (dit koste haar vader 14 pond groten jaarlijks). Haar opvoedsters moesten haar was en strijk doen en haar huishouden en handwerk aanleren maar ook nog steeds naar school laten gaan. In juli 1627 ging ze wonen in de *fermerie* (dit is allicht de *infirmierie*, het hospitaal). Op 15 juli 1627 ging ze, nog steeds in het zelfde *Wijngaert* begijnhof, wonen bij Marie Pieters, begijn. Op 8 oktober 1633 vertrok ze naar jonkvrouw Willemine Baggaert te Kortrijk *om francois te leren* (kostprijs 20 pond per jaar). In september 1637 ging zij wonen bij een mevrouw van Hautrijve te ... (onleesbaar).¹⁶⁵

157 SAB, Weesregisters St.-Janszestendeel 17de boek f° 141.

158 Staat van goed van zijn moeder, f° 27v.

159 In doopregister Catharina genoemd maar in de weesrekening van juni 1644 en de staat van goed *Catharina Teresa*.

160 In de bewerkte parochieregisters van FV-Brugge staat verkeerdelijk 13 november.

161 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 3v, waar hij ook vermeldt dat zij bij haar vormsel *Cathelijne Theresa* genoemd werd en haar meter in het vormsel Johanna fa meester Guillaume vander Woestijne, dochter van haar grootmoeder was.

162 SAB, Weesregisters St.-Janszestendeel 17de boek (1639-1669) f° 140 en RAB, Aanwinsten, nr. 1930D f°1 in de linkermarge.

163 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 4v, die over de peter nog vermeldt dat hij een halfbroer was van Anne Mil, schoonmoeder van Pieter [III] Lootyns.

164 *Ende redene dat 't voorseyde kijndt kersten es ghedaen Sinct Donaes, ende dat ick nochtans wone inde prochie van Onse Lieve Vrouwe binnen Brugghe, die es omdat ick als zijnde ontfangher vande relieven vander Burch van Brugghe moet prochien inde voors(eide) kercke van Sinct Donaes*.

165 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 145.

Zij huwde te Brugge, St.-Donaas op 12 februari¹⁶⁶ 1645 met Jacob MOENS (getuigen: Floris van Eeckhoudt, heer van Egermond, schout van Brugge en meester Pieter Lootens) (*in sabel een keper van goud vergezeld van 3 sterren van hetzelfde*¹⁶⁷). Hij was jonker en schepen van Gent.¹⁶⁸ Waarvan een dochter Anne Francisca Moens.

7. **Maria**, geboren op 7 juni 1622 om 4 uur in de morgen en gedoopt te Brugge St.-Donaas op dezelfde dag om 6 uur 's avonds (peter: meester Frans le Gillon, lic. in de rechten, griffier van het prinselijk leenhof van de Burg van Brugge, meter: Anna fa heer Quinten Criools, echtgenote van Jan Lootins, broer van de vader).

Het kind overleed echter 15 dagen later op 22 juni 1622 om 3 uur 's morgens. Het werd begraven in de kerk van de Karmelietessen te Brugge in het graf van haar oud-oud heeroom Robert Ghijsselijck en haar grootvader meester Joos vander Eecke en diens ouders.

8. **Pieter [IV]**. Hij werd geboren op 18 januari 1624 om 10,5 uur in de morgen en de volgende dag om 4 uur in de namiddag gedoopt te Brugge St.-Donaas (peter: heer en meester Pieter Reynaert, priester, meter: Anna, dochter van Quinten Cryools, echtgenote van Jan Lootins, broer van de vader). Het was zijn eerste kind geboren in de civiliteit van poorter van Brugge.¹⁶⁹ We vinden in de 1640-er jaren (toen hij de meerderjarige leeftijd bereikt had) en ook later geen huwelijk van een Pieter Lootyns in de stad Brugge en ook niet buiten de stad en evenmin vinden we sporen van kinderen.¹⁷⁰ Hij overleed en werd begraven in de kerk van Brugge, O.L.Vrouw, 1ste portie op 3 april 1701.

Voor zijn biografie (studies, loopbaan, bezittingen en zijn genealogische activiteiten) verwijzen we naar deel 1 van onze bijdrage.

We vermelden hier enkel nog dat hij op zijn perkamenten stamboom uit 1674 zichzelf een gevierendeeld wapen gaf, nl. gevierendeeld met een wapen *Halewijn* (allicht verwijzend naar de echtgenote van zijn verre voorvader Michiel Lootyns).

9. **Antonia Francisca**, geboren op 17 februari 1625 om 8 uur 's avonds en de volgende dag om 6 uur 's avonds gedoopt te Brugge St.-Donaas (peter: Joannes Van de Velde, aartspriester (die het kind doopte), meter: Antonia, dochter van meester Christiaan Ingelbrecht, weduwe van meester Frans le Gillon).¹⁷¹

Zij moet reeds voor juni 1644 overleden zijn, gezien ze niet meer vermeld wordt onder de kinderen in de weesrekening van die maand en evenmin in de staat van goed, opgemaakt na het overlijden van de moeder. Zijn broer Pieter vernoemt haar ook (in zijn genealogie de Witte, 1651) onder de kinderen van zijn ouders als *+ doot cleene* (= jong overleden).

10. **Paul**, geboren op 8 mei 1626 tussen 4 uur en 4,5 uur 's morgens en op dezelfde dag om 6 uur 's avonds gedoopt te Brugge St.-Donaas (peter: Paulus fs meester Lambrecht Sproncholf, zwager van de moeder en Maria fa Jacques Michiels, weduwe van meester Pieter vande Woestijne.)¹⁷² Hij gebruikte een wapen: *geschaakt van zilver en lazuur met een schildvoet van keel*.¹⁷³

Hij was baljuw van de stad Eeklo. Hij huwde te Brugge O.L.Vrouw, 2de portie op 15 december 1656 met Anna HANNOY (dochter van Hendrik en Anna Snouck) (getuigen: Jan Lootens en Adriaan de la Court). Zij was weduwe van jonker Arnoud Ghellaert, kapitein.

166 In de bewerkte parochieregisters (uitgave van FV-Brugge) staat verkeerdelijk *januari*.

167 Zoals ook getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger), maar hier zijn de keper en de sterren *van zilver* en is de keper nog *beladen met een schildje van keel met een leeuw van zilver*.

168 We vinden in P.C. VANDER MEERSCH, *Memorieboek der stad Ghent van 't j. 1301 tot 1793*, 3 delen, dl. 3, Gent, 1854 enkel een Jacques Moens op p. 168: 1629: 13de schepen van Gedele op 13, wat te vroeg is en p. 182: 1639: 11de schepen van Gedele op 13;

169 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 5v. Hij specificeert nog dat de doop gebeurde door een plaatsvervangend priester in naam van de pastoor die ziek was en ook dat dit kind het vierde was in rechte mannelijke lijn dat de naam Pieter droeg (naast hemzelf als vader, ook nog zijn grootvader en zijn 'oude grootvader'. In de marge staat evenwel geschreven: *Dit kynt ten jaere co(m)men(de) es vrijlaet bij hoirie en(de) poorter gheboren. Liberti tolli n(on) potest*. Iets lager in de marge schieff een andere hand erbij: *Etat(is) sue 38 a(nn)o 1624 en onderaan: d'heer Pieter Lotyns was gheboren binnen Brugghe anno 1586, 18 augusti. Obijt d(omi)n(u)s Petrus Lotyns 17° augusti 1653; R. In P. etatis 67* (wat op de vader slaat).

170 Niet in de Database akten West-Vlaanderen (<http://www.vrijwilligersrab.be>) onder de naamvarianten Lo(o)t(i/e/y)n(s) ...

171 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 6. Hij vermeldt er nog bij dat op diezelfde geboortedag, op minder dan een half kwartier tijd ervoor ook Marie vander Eecke, zuster van zijn vrouw, een kind baarde en dat bovendien beide kinderen op een gelijk uur werden gedoopt en beide als tweede naam, resp. Frans en Francisca kregen (en dit zonder afspraak): *Ende doet te weten voor een zaeke in menigte jaeren niet ghehoort ofte noyet ghehoort dat upden voors(eide) XVII-en sporcle XVII.C vijftientich ende alzoop up eenen zelve[n] tijdt, jae up min dan een half quartier huere van elcanderen; joncvrauue Marie vander Eecke d'hujsvrauue van meester Guillaume vander Woestijne, zuster van mijne hujsvr(ouwe), ghelach oock aldoe, ende alzoop twee eijghen ghezusters zijnde gheleghen up een zelve[n] tijdt ende huere, ende was van een zeune die ghenampt wierdt Christoffels Franchoijs, die gheboren was voor de voorseyde Antoinette Franchoijse, ende dat meer es wierden up een gelijke huere kersten ghedaen ende zonder nijemandt daerof van te voeren ghesproken thebben, hebben beede ontfanghen een tweede naeme, Franchoijs ende Franchoijse.*

172 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 6v.

173 Zoals getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger). Hij tekende een leeg ovalen schild voor een toekomstige echtgenote (in 1651 was Paul nog niet gehuwd).

Maar het huwelijk hield niet stand: zij scheidde (van tafel en bed): op 25 november 1658 waren ze bij officiële akte *ghedivorceerd*.¹⁷⁴ Op 10 september 1657 al was zij veroordeeld geweest tot het betalen van een alimentatiegeld van 100 gulden jaarlijks, vanaf maart 1656 ten behoeve van Antone Ghelliaert, haar zoon uit haar eerste huwelijk. Op 11 juli 1659 werd ook nog door de erfgenamen van Arnout Gheillaert beslag gelegd op een hoeve te St.-Pieters-op-de-Dijk van 32 gemeten van Paul Lootins.¹⁷⁵ Hij overleed op 9 april 1660.¹⁷⁶

Wijselijk repte zijn broer Pieter [IV] in zijn perkamenten stamboom uit 1674 met geen woord over een echtgenote en staat er ook geen wapen voor haar getekend ...

- 11. FRANS**, geboren op 14 juli 1628 om iets voor 11 uur 's nachts en gedoopt te Brugge St.-Donaas de volgende dag om 6 uur 's avonds (peter: Joos Lootins, halfbroer van de vader die op dat ogenblik in Brugge was, maar *woonde tot Bordeaulx* en Joanna vander Woestijne, dochter van meester Guillelmus en Maria van der Eecke, zuster van de moeder).¹⁷⁷

Hij brak het familiewapen met *een getande zoom van keel*.¹⁷⁸ Hij werd op 28 mei 1655 gildebrouder van de Gentse St.-Antoniusgilde van kolveniers, haakbusschieters en kanonniers.¹⁷⁹

Hij huwde circa 1656 of 1657 (hij was zes jaar gehuwd op het ogenblik van zijn overlijden) met Maria DE WITTE van 's Hertogenbosch (wapen: *in sabel een keper van goud, vergezeld van drie penningen van zilver* (Sd5)). Zij was een dochter van N. de Witte, secretaris van de graaf van Grobbendonk en gouverneur van 's Hertogenbosch.¹⁸⁰ Zeer vermoedelijk is het deze *Franchois Lotin fs Pieters*, geboren te Brugge die op 8 november 1657 poorter werd van Gent.¹⁸¹

174 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 14.

175 SAB, Private Oorkonden, 103/IV resp. nrs. 1718 en 1716.

176 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 6 in de marge.

177 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 7 waar ook zijn precieze overlijdensdatum in de linker marge wordt vermeld. In de ondermarge staat nog een aantekening over de geboorte in 1661 en het huwelijk in 1679 van koning Karel van Spanje.

178 Zoals ook getekend door Pieter [IV] Lootyns in de deeltak Lootyns van de stamboom de Witte (zie hoger). Hij tekende een leeg ovale schild voor een toekomstige echtgenote (in 1651 was Frans nog niet gehuwd).

179 [ed. F. VANDERHAEGHEN] *Jaerboeken van het souvereine gilde der kolveniers, busschieters en kanonniers gezegd hoofdgilde van Sint Antone te Gent*, Gent, 1867, dl. 2, p. 37: (onder *De edelen*) 1655, 28 meye. *Ick onderschreven Franchois Lotins, zone van dheer ende meester Pieter Lotins, ben guldebrouder gheworden van de souvereine gilde van St Anthonis, ende stelle voor mijn dootschult de somme van thien pattacons. (Get.) Frans Lotins, 1655.* Deze in 1488 opgerichte gilde had haar gildehuis, nieuwgebouwd in 1639-41 en met toren van 1664, op de St.-Antoniuskaai aan de Lieve.

180 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 7 onderaan, tweede aantekening.

181 N.N., *Poorters en buitenpoorters van Gent 1477-1492, 1542-*

Hij overleed op 8 juni 1662 te Gent Ekkerghem, een weduwe achterlatend waarmee hij ongeveer zes jaar in huwelijk was geweest.¹⁸² Zij overleed op 15 juli 1697.

Zij hadden volgende kinderen:

- a. Florentia Agnes**, geboren op 27 juli 1658 om vier uur in de namiddag en gedoopt te Gent Ekkerghem (peter: heer en meester Pieter Lootyns, meter: jonkvrouw Florentia fa *mher* (ridder) Jan van Zuylen, baron van Erpe en Laarne, kanunnikes van Maubeuge). Zij huwde met meester Jacob ZEYGERS, advocaat van de Raad [van Vlaanderen] te Gent, waarvan een zoon Philippe Zeygers, die leefde te Gent op 18 juli 1697 en waar Pieter [III] Lootyns handboek uiteindelijk terecht kwam.¹⁸³
- b. Karel**, geboren op 15 november 1660 rond 9 uur 's avonds en gedoopt te Gent Ekkerghem (peter: baron Charles van Zuylen, baron van Erpe en Laarne, meter: jonkvrouw Susanna, dochter van de raadsheer Jacops, echtgenote van H... Blanckaert.)¹⁸⁴

Ongetwijfeld is het deze Carolus Lootens uit Gent, die zich op 27 november 1678 inschreef aan de universiteit van Leuven.¹⁸⁵ Immers in een brief vanuit Brugge van 12 april 1679 van Pieter [IV] Lootyns aan zijn schoonzuster (weduwe van zijn jongere broer Frans), schrijft deze: *Ma soeur, Ick hebbe ul(ieden) briefve van 12 octob(re) en(de) de van decemb(er) wel ontfanghen en(de) ben blijde te verstaen dat cousijn Charles Lotijns es bachelier inde rechten ghepaseert. Wenschen ul(ieden) alle te samen daermede wel gheluck en(de) dat hij mach licentiaet worden, raedtsheer en(de) president en(de) trachten een goed en(de) rijck huwelick te doen op sijnen tijt waer an het al meest ghelegghen is en(de) meer advanchement es te verwachten door dobbel vrienden en(de) alliantien ...* Relaties waren toen blijkbaar minstens even belangrijk, zoniet belangrijker dan een diploma.¹⁸⁶

1796, Gent, Stadsarchief, 1986, p. 144.

182 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 7, onderaan, tweede aantekening. Zie ook een opgespeld blad op de staat van goed van zijn moeder: *Franciscus Lootins als hij stierf was oudt ontrent de 34 jaeren ende hij was in huwelyck ses jaeren ofte daerontrent soo seght sijne achterghelaten ... tot Ghendt. Memorie. - Densel(ven) Franciscus is overliden ontrent half junius 1662 p(ar) missive van sijne zuster de religieuse tot Ghendt [Catharina Theresia dus] rustende onder maseur Marie. Memorie.*

183 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 7 onderaan, derde aantekening.

184 Persoonlijk handboek van Pieter [III] Lootyns (zie deel 1 van onze bijdrage), f° 7 onderaan, vierde aantekening.

185 A. SCHILLINGS, *Matricule ...*, VI (1651-1683), p. 439 nr. 111 en p. 449 nr. 24 (op 9 november 1679 vinden we opnieuw een inschrijving van een *Carolus Lootens, Gandensis*).

186 SAG, Familiefonds, Handboeken, nr. 207: persoonlijk handboek van Maria de Witte, weduwe van Frans Lootyns, losse brief. (De inventaris vermeldt verkeerdelijk *Handboek van Anna Petronelle*

VI.bis. – JACOB LOOTYNS.

Hij huwde te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 24 mei 1605 met Isabella VAN (DER) SCHOTEN (*in sinopel een schildhoofd van goud met een uitkomende leeuw van sabel*), overleden in 1648. Hij overleed in 1652.

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Isabella.** Zij verloofde zich te Brugge St.-Salvator, 3de portie op 27 juni 1635 met Denijs DE ZORGHERE (getuigen: Jacob Lootens en N. Huijs).
2. **Petronilla.** Zij huwde te Brugge, St.-Salvator, 3de portie op 8 september 1643 met Jan CANDAELE (getuigen: Jacob en Jan Lootens).
3. **JAN.** Zie verder onder VII.bis.
4. **Laurentia.** Zij huwde een eerste maal met Michiel VAN ... en een tweede maal te Brugge St.-Salvator, 1ste portie op 1 april 1664 met Jan LOUVIER (getuigen: ... Moens en Jacob Lotins). Allicht is het deze Laurentia Lootins die begraven werd te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 20 november 1695 in de kerk met de hoogste dienst.
5. **Maria,** gedoopt te Brugge St.-Salvator, 3de portie op 11 februari 1618 (peter: Jan Lootins in naam van Gerard van Wymeersch en Antonia de Clercq in de plaats van zuster Elizabeth Rouflet). Zij huwde te Brugge, St.-Anna en St.-Kruis op 13 juni 1646 met Pieter BRIELMAN (getuigen: Jan Lootens en Joanna Boy).
6. **Joanna,** gedoopt te Brugge St.-Salvator, 3de portie op 1 maart 1623 (peter: Niklaas Goetgheluck, meter: Adriana, echtgenoot van Corneel de Rovere).
7. **Catherina.** Zij overleed ongehuwd op 40-jarige leeftijd en werd begraven te Brugge St.-Salvator, 3de portie op 31 oktober 1669 bij haar broer Jacob.

N., weduwe van Franchois Loyturs – Loyturs moet Lootyns zijn en Anna Petronelle (vermeld op de eerste bladzijde) is gewoon de voornaam van een leverancierster van textielwaren (!) ... Dat het zeker om de weduwe van Frans Lootyns fs Pieter gaat blijkt ook uit de omschrijving van één van de renten die zij bezat: f° 4: Een rente van 20 ponden groot tsaers den pennynck achthiene ... beset op de stede van Bruggen sijnde deel van viertich ponden groote tsaers bij briefven van verbanden daerinne mijne kinderen bij den voorn(oemde) Jo.r Frans Lotyns gherecht sijn bij letteren van verdeelen commende selve rente vijntien sterfhuyse van heer Robert Ghyselynck in daten van XXVIII iung 1617 onderteekent J Vande Walle ende uijten sterfhuyse van jonckvr(ouw) Anna vander Eecke d'huijsvrauwe was van wijlent dheer Pieter Lotyns. Ontfanghen bij mij, weduwe van Jo.r Franchois Loytyns filius sheere Pieter van Jo.e Fran(coise) Anchemant tresorier der stede van Brugghe de somme van veertich ponden grooten over twee jaeren verloop van de voorn(oemde) rente van 20 Lb. g. t siaers ghefallen octobere 1653 ende 1654 op mijn quitancie (dit zijn dan wel achterstallige uitbetalingen, want ze was weduwe pas vanaf 1662, mogelijk betreft dit hoofdstuk uit haar handboek kopieën van alle uitbetalingen van deze rente want de opsomming loopt nog verder over diverse jaren tot 1664).

8. **Jacob,** gedoopt te Brugge St.-Salvator 3de portie op 2 september 1625 (peter: Jacobus Vermuelen, meter: Anna Criools).

Hij was heer van Ter Beke. Mogelijk is hij de Jacob Lootins die reeds in juni 1657 vermeld wordt als gezworen landmeter van het Brugse Vrije.¹⁸⁷ We vinden ook een Jacob Lootyns die stokhouder was van de heerlijkheden van het Proossche en het Kanunniksche in Brugge in 1662 met zijn handtekening:

Handtekening van Jacob Lootyns, 1662.
(RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 24.481, los blad bij f° 3)

Allicht gaat het om dezelfde.¹⁸⁸ En misschien ook om de Jacob fs Jacob Lootyns die op 4 september 1650 werd aangesteld als ontvanger van de kerkfabriek van de Brugse O.L.Vrouwkerk.¹⁸⁹ Hij werd begraven te Brugge St.-Salvator, 3de portie op 13 juni 1687.

In 1687 werd in de Brugse St.-Walburgakerk een nieuwe grafsteen gemaakt in wit marmer, ter vervanging van een versleten steen voor Jacob de Vos (+1462) en Pieter (+1489) en Jaspas Lootyns (+1515). (zie hoger onder I.3. Pieter). In de tekst werden afstammelingen Lootyns toegevoegd. We herhalen hieronder de tekst voor het deel 17de eeuw.

*Cy sont encor ensepvelis
Jacques Lootyns, fils de Jacques,
descendants dessusdits escuiers,
lequel mourut le 13 Juin 1687
et Dam(oisel)le Elisabeth van Schoten,
femme dud(i)t Jacques,
laquelle trespassa le premier d'octobre 1647
et dam(oisel)le Catherine Lootyns, leur fille,
trépassée le 31 d'octobre 1669.*

Priez Dieu pour leurs ames s'il vous plaist.

Deze tekst is ietwat misleidend. Het lijkt of Elisabeth van Schoten de echtgenote genoemd wordt van Jacob junior (fs Jacob) Lootyns, maar dit is niet zo, zij is zijn moeder. De oude genealogie geeft als overlijdensjaar van Jacob senior 1652 en voor zijn echtgenote 1648 (in het grafschrift 1647).

¹⁸⁷ RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 28.917: *Lioen van Elverdynghe ende Jaeq(ue)s Lootijns beede geswooren lantmeters slants vanden Vrijen.*

¹⁸⁸ RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 24.481.

¹⁸⁹ RAB, Kerkfabriek O.L.Vrouw Brugge, oud archief, nr. 1.392.

Deze jaren leunen goed aan bij de overlijdensjaren van Jacobs broer VI. - Pieter en zijn echtgenote Anna Van der Eycken (resp. 1653 en 1643) of van Jacobs andere broer Jan en diens echtgenote Anna Cryools (resp. 1670 en 1656). Zij lijken ons zeer geloofwaardig.

In de genealogie is de overlijdensdatum van Catharina, d.v. Jacob en Isabella Van Schoten 31 oktober 1669 en zo ook in het handschrift de Hooghe. GAILLIARD in zijn *Bruges et le Franc* geeft een andere (allicht foutieve) datum, nl. 31 december 1689.¹⁹⁰

VII.bis – JAN LOOTYNS.

Hij was vrijlaat in het ambacht van Jabbeke. Hij werd in 1664 gezworen landmeter van het Brugse Vrije genoemd.¹⁹¹

Hij huwde met Adriana VAN VYFVE, dochter van Lodewijk, weduwe van Lieven de Rovere. Zij overleed op 22 en werd begraven op 23 oktober 1665 te Brugge, St.-Salvator, 1ste portie bij de Franciscanen.

Hij overleed twee dagen na zijn echtgenote op de 24ste en werd op 25 oktober 1665 begraven te Brugge St.-Salvator, 1ste portie bij de Franciscanen.

Zij hadden volgende kinderen:¹⁹²

1. **Jan**, gedoopt te Brugge, St.-Salvator, 2de portie op 23 februari 1642 (peter: Joannes Comij (?), meter: Petronilla Lootens). Volgens de perkamenten stamboom uit 1674 (zie inleiding) overleed hij op 25 februari 1642.
2. **Adriana**, gedoopt te Brugge, St.-Salvator, 1ste portie op 1 februari 1643 (peter: Antoon Messiaen, meter: Adriana de Bake). Zij huwde te Brugge St.-Jacob op 14 juni 1662 (getuigen: Jan Lootins en ...) met Jasper SPEELMAN (*in ... een keper van ... vergezeld van 3 violen*) van wie ze weduwe was in juli 1705. Zij hadden twee kinderen: Isabella, gehuwd met Ferdinand Ignace de Bonduwe en Adriana Speelman.¹⁹³
3. **KAREL**, gedoopt te Brugge, St.-Salvator, 1ste portie op 20 september 1644 (peter: Laurentius Rijcke, peter: Sara Stalpart). Allicht deze *Carolus Lootyns* die in het schooljaar 1662-63 leerling was aan het Jezuietencollege te Brugge in de *Rhetores* klas (het

laatste jaar van de *humaniora*), dus als 18-jarige.¹⁹⁴ Misschien is hij ook de *Charles Lootyns* die in 1674 een handschrift bezat *De wet der stede van Brughe beghinnende van den jaere 1329 voorewaerts tot den jegenwoordighen tijd ...* (geschreven in éénzelfde hand tot 1699, daarna aangevuld door een andere hand tot 1741). Onder de titel staat de annotatie: *Tom. I. Toebehoorende my onderschreven: Chls. Lootyns 1674.*¹⁹⁵

Misschien is hij ook de *Charles Lootyns* die gezworen landmeter was van het Brugse Vrije en waarvan kaarten en ommelopers bewaard bleven van 1688, 1694, 1696, 1701, 1704 en 1706.¹⁹⁶

Hij huwde na huwelijkscontract van 7 februari 1667 (getuige van zijn kant was zijn oom Jacob Lootins fs Jacob)¹⁹⁷ en kerkelijk te Brugge, St.-Salvator, 2de portie op 14 februari 1667 met Maria VERBEKE (dochter van Charles en Joanna Michiels) (getuigen: Gaspard Speelman en Niklaas Verbeke). Zij hadden volgende kinderen:

- a. **Jacob**, gedoopt te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 4 december¹⁹⁸ 1667 (peter: Jacob Lootens, meter: Joanna Michiels). Misschien is hij de *Jacques Lootyns* die gezworen landmeter was van het Brugse Vrije en waarvan kaarten bewaard bleven van 1702, 1710, 1717, 1725 en 1727.¹⁹⁹ We vinden hem ook in 1713 in een procesdossier

194 N.N., *Ambrosius ... sal vertoont worden door de Studenten van het Collegie der Societeyt Iesu binnen Brugge op den 29. 30. ende 31. januari 1663*, Brugge, Typus Nicolai Breyghelii, s.d., ongepagineerd (in de lijst van 24 leerlingen van de Rhetores als 5de vermeld).

195 KBR, afd. hs., Fonds Goethals, nr. 142.

196 - RAB, E. Huys, *Catalogus van de verzameling kaarten en plannen van het Rijksarchief te Brugge*, Brussel, 1996, nrs. 128 (1688, C. Lootyns), 581 (kaart van de landen in Bredene van de Benedictijnerpriorij van St.-Rijkers te Bredene) en 1046 (1706, Charles Lootyns);

- RAB, E. Huys, *Catalogus van de omlapers en andere bescheiden van de Verzameling Jonckheere (Rijksarchief Brugge)*, nr. 1149 en 1151 (kopie gemaakt in 1694 en 1696 van ommelopers van de heerlijkheid Oostkamp door Charles Lootyns);

- RAB, E. Huys, *Inventaris van de verzameling aanwinsten*, nr. 614 (legger uit 1701 van de bezittingen van het Brugse St.-Claraklooster (Urbanisten) door Ch. Lootyns, *filius Jan*);

- RAB, *Cumulus Ecclesiasticus*, nr. 1788: terrier van de renten van St.-Baafs door de landmeter Charles Lootyns van 24 januari 1704;

- Cultuurbibliotheek Brugge, Archief en Handschriften, nr. 7/22: Ommeloper van de moerlanden in Varsenare, St.-Andries, Meetkerke, Houthave, juli 1700, 120 folio's, in zelfde register gevolgd door 'dhoofdynghe van alle de moerlanden' (ongefolieerd), augustus 1700 en een losse katern 'cohier van de nieuwe beterynghe' van Meetkerke, juli 1700.

197 RAB, Index Casetta op de registers van de protocollen van de klerken van de Brugse Vierschaar, p. 759 verwijzend naar het vijfde register van Jan van de Pitte, begonnen in 1667.

198 De bewerkingen der parochieregisters uitgegeven door FV-Brugge vermelden verkeerdelijk 13 april.

199 E. Huys, *Catalogus ...*, Lootyns J.: nrs. 465 (1717), 589 (1710) en 642 (1702); E. Huys, *Inventaris ... aanwinsten*, nrs. 72 en 82: Jacob Lootyns (1725 en 1727, proces tegen de abbdij van St.-Andries), nr. 3525: Lootyns J. (1704-06, eigendommen te Oudenburg en Zerkegem).

190 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, p. 370.

191 SAB, Reg. prot. klerken Brugse Vierschaar, nr. 43: *Jan Lootens ghesworen lantmeter 's landts vanden Vrijen en(de) Jo.e Adriane van Vijfve sijn huijsvr(ouwe)*.

192 J.-J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, pp. 465-466, noot 1.

193 Zie CH. VAN RENYNGHE DE VOXVRIE, 'Famille de Bonduwe', in: *Tablettes des Flandres*, T. IX, Brugge, 1969, pp. 173 en 177.

als sr Jaecques Lootins, vrij ghesworen landmeter vanden lande vanden Vrijen residerende binnen der stede van Brugghe. In hetzelfde dossier komt overigens ook meermaals L. Lootyns Adt voor, dit is dan zijn oom Lodewijk.²⁰⁰

- b. **Carolina Theresia**, gedoopt te Brugge St.-Salvator, 2de portie op 9 juli 1669 (peter: Niklaas Verhelle, meter: Theresia Rouviere). Volgens een aanvulling in een ander geschrift in de perkamenten stamboom uit 1674 huwde zij met Herman LE PAS.
- c. **Lodewijk**, waarvan we geen doopakte (en evenmin een bergaafakte) te Brugge vinden, maar die volgens Pieter [IV] Lootyns in zijn perkamenten stamboom uit 1674 overleed op 30 december 1672.

4. LODEWIJK. Zie verder onder VIII.

VIII. – LODEWIJK LOOTYNS.

LE DOULX in zijn handschrift *Vermaarde Bruggelingen*²⁰¹ schrijft over hem dat hij werd geboren te Brugge in 1642. Kanunnik VANDE PUTTE noemt hem een zoon van Pieter [IV] Lootyns. Maar een geboorte in 1642 en dat Lodewijk een zoon van Pieter [IV] Lootyns zou zijn zoals VANDE PUTTE schrijft rijmen niet samen. Want dat zou betekenen dat Pieter [IV] Lootyns (geboren in 1624) nog maar 18 zou geweest zijn bij de geboorte van Lodewijk in 1642 ... We vinden in de Brugse doopregisters in het jaar 1642 ook geen geboorte van een Ludovicus Lootyns. De enige Ludovicus die we wel vinden is enkele jaren later geboren in 1646 als zoon van Jan en Anna van Vyfve. Het lijkt er dus sterk op dat zowel LE DOULX en VANDE PUTTE zich vergissen. Lodewijk is geen zoon van Pieter [IV] maar wel van Jan en Anna van Vyfve. En omdat er in de Brugse parochieregisters ook nergens een huwelijk van een Pieter Lootyns in de 1640-jaren²⁰² te vinden is en evenmin na 1640 een doop van een Lodewijk Lootyns als zoon van een Pieter of van enig ander kind van een Pieter Lootyns, vermoeden we dat Pieter [IV] niet gehuwd was.

Zoals we reeds een aantal maal konden ervaren is Pieter LE DOULX in de details in zijn levensbeschrijvingen niet altijd even betrouwbaar. We geven hieronder, ter informatie wat hij schrijft over Lodewijk Lootyns maar merken er wel meteen bij op dat de vermeldingen van *grooten ondersoecker der oudheid*²⁰³ en de genealogische bedrijvigheid allicht niet bij hem horen, maar wel bij resp. Pieter [III] en Pieter [IV] ...

200 RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 20.479.

201 SBB, hs., deel 2, pp. 285-286 (zie www.historischebronnenbrugge.be).

202 Pas op 2 juni 1671 vinden we een huwelijk te Brugge O.L.Vrouw, 1ste portie van een Petrus Lootens en Jacoba Desmit, maar dezen kunnen onmogelijk de ouders zijn van een Lodewijk Lootens die al in 1675 praktiserend advocaat te Brugge was.

203 Met *oudheid* bedoelt LE DOULX allicht ook niet de geschiedenis van de Oude Romeinen of Grieken maar wel de vaderlandse geschiedenis.

1642. D'heer ende Mr Ludovicus Lootins, geboortig van Brugge ten jaere 1642 [lees: 1646] van een oude en aensienlijcke familie deser stad. Hij was een man begaeft met een groot verstand en oordeel, want naer sijne studien gedaen te hebben, is licentiaet inde rechten geworden, waer in hij uijtmuntende was. (...) (wat LE DOULX daarna nog verder schrijft heeft niet op hem betrekking)²⁰⁴

Lodewijk Lootyns werd gedoopt te Brugge St.-Salvator 1ste portie op 14 maart 1646 (peter: Niklaas Lasure (?), meter: Jacoba Laguij (?)) als zoon van Jan en Anna van Vyfve. Allicht is het deze *Ludovicus Lootyns* die in het schooljaar 1662-63 leerling was aan het Jezuietencollege te Brugge in de *Poëtae* klas (voorlaatste jaar van de *humaniora*), hij was toen 16 jaar oud.²⁰⁵

Op 22 oktober 1673 (hij was dan 27,5 jaar oud) werd hij lid van de Brugse Rederijderskamer *de Heilige Geest* en verbond voor zijn doodschuld een bedrag van 2 pond groten.²⁰⁶ Amper enkele jaren later, in 1677 werd hij al verkozen tot 'prins' (hoofdman) van die rederijderskamer en hij bleef het daarna nog 25 jaar lang.

Hierover schrijft LE DOULX:²⁰⁷

(...) Hij hadde voorders een groote begaeftheid voor de dicht-konste, waer in dat hij uijtnemende was buiten andere, sig uijtdruckende met krachtige woorden, dat een ijder stond verbaest hoorende sijne maniere van schrijven. Het was ten jaere 1675 om sijne overtreffende verssen, dat hij gemaect wierd en ver.. [ko?]ren tot prince van eeren en met lauweren gekroont door de Rederijck Gilde vanden P...est, welcke eere en aensienelijck plaetse ... veel lof heeft bekleed den tijd van 25 jaeren. Het was ten selven jaere dat ... [hij ge?]maect hadde die weergaloose verssen o ... ende den oorspronck deser gilde, die heden ... och veel eere geven, waer in

204 Dit vervolg heeft betrekking op Pieter [III] en/of Pieter [IV] Lootyns: *Bijten dese wetenschap was hij een grooten ondersoecker der oudheid, den edelen heer Jo.r Joseph Antonius van Huerne, heere van Puijenbeke heeft heden noch van hem een grooten geslachtboom ofte genealogie op perkement, beginnende vande eerste forestieren en graven van Vlaenderen tot op Carel den II, koning van Spagnien, twelcke wonderschoon is gemaect met hun wapens en afbeeldingen, waer uijt men oock kan sien dat hij oock wat heeft geweten van de teeken- en schilderkonste, en gelijk dat hij oock seer ervaeren was in het maeken der geslachtboomen, tot nut van sijne evennaesten om die te doen kennen in de successien ofte versterftheden van hun familien (...)*

205 N., *Ambrosius ...*, zie hoger (in de lijst van 23 leerlingen van de *Poetae* als 15de vermeld).

206 Een som geld die na zijn overlijden door de erfgenamen aan de gilde moest gegeven worden. SAB, 389/6, doodschuldregister, f° 77: *Den onderschreven kent ghildebroeder te wesen van(de) H(eiligen) Gheest, jonnende voor sijne doodschuldt de so(m)me van twee ponden gr(oten), desen XXII oct(ober) 1673. [get.] L. Lootyns. Over deze rederijderskamer, zie: P. VANHOUTTE, 'Noyt zoo grooten luyster van Edeldom. Een sociale analyse van de rederijderskamer van De Heilige Geest in het zeventiende-eeuwse Brugge', in: *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*, 2004, pp. 43-99.*

207 Door beschadigingen aan het papier zijn enkele kleine tekstgedeeltes verdwenen, die we probeerden te gissen en die tussen [ ] geplaatst zijn.

men kan si... [en ?] sijn groot verstand en vindinge, denckende dat het den leser sal wel bevallen, die hier in te vougen als volgt:

't was in het jaer wanneer men schreef
een duijst vierhondert
en acht-en-twintig, dat een ider stond verwondert
in 't hof van Jan van Hulst, op Witten Donderdag
alwaer men doen ter tijd een wonder saecke sag.
Ter wijlen dat men daer Godts lijden heeft beleden,
een licht een hemels licht van boven quamp beneden,
een licht een zeldsaem licht, e
en licht een wonder licht,
een licht dat onse gild al vaster heeft gesticht,
daer quamp een witte duijf op
hunne hoofden daelen
omringht als goddelijck met duijssent helder straelen
die duijf voor hun gesicht, die flickert en die vloog
te midden van hun al, omleeg, en dan omhoog.

Men moet weten dat deze gilde eerst was bekend onder den naem van het Penseken ofte H. Drijvuldighheids blommeken, in het Latin genaemt Herba Trinitatis, maer dat sij sedert dit goddelijck verhoog die heeft aengenomen, den naem vande Redenrijcke Gilde van den H. Geest, voerende in hun tanneel of wapenschild een H. Geest rondom in sijn straelen, met dese kenspreuck 'Mijn werck is hemelijck'.

Ten jaere 1677 wierd hij verkooren proost der geseijde gilde, desen treffelijcken man en schrijver vol van dagen en jaeren heeft deze weereld verlaeten ten jaere 1721 den 9 meije.

Hij huwde op 2 oktober 1676 te Brugge St.-Salvator, 2de portie met Anna Maria MAELFEYT (getuigen: de schoonvader en Leopoldus Timm...(?)). Zij overleed te Brugge op 18 mei 1686. Op 18 november 1686 bracht meester Loys Lootyns de staat van goed over van zijn vrouw die vrijlates in Jabbeke was. Tot de erfgenamen behoorde een Jacob Maelfeit, poorter van Brugge, die krankzinnig was.²⁰⁸

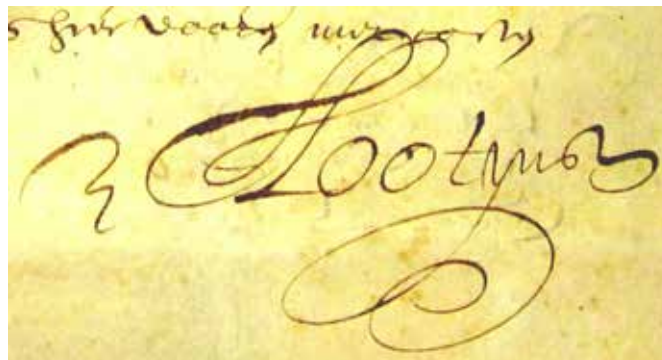
We vinden een Lodewijk Lootijns, *Francoburgensis, maiorennis* (uit het Brugse Vrije en meerderjarig) die zich op 29 oktober 1675 inschreef aan de universiteit van Leuven.²⁰⁹ Dit is als 29,5-jarige en één jaar voor zijn huwelijk. Hij was dan inderdaad al meerderjarig (ouder dan 25), maar het lijkt wel een erg late inschrijving voor een student rechten.

Van zijn professionele activiteiten getuigen nog diverse procesdossiers bewaard in het archief van de Raad van Vlaanderen te Gent.²¹⁰ Daarin vinden we ook vaak zijn handtekening:

208 RAB, Registers Brugse Vrije, Noordkwartier, nr. 16.496, f° 1v.

209 A. SCHILLINGS, *Matricule ...*, VI (1651-1683), p. 394 nr. 12: *Ludovicus Lootijns, Francoburgensis, maiorennis*.

210 Bv. RAG, Raad van Vlaanderen, nrs. 17.747 (1683), 17.815 (1683, meester en advocaet genoemd), 19.357 (1695-97), 22.479, 24.865.

Handtekening van Lodewijk Lootyns, 1683.
(RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 17.815, 9de stuk)

Hij is ook de auteur van tal van gedrukte, vaak polemische teksten.²¹¹

Zo verspreidde hij in 1688 een gedrukt vlugschrift op vier bladzijden dat, deels in het Latijn in proza en deels in het Nederlands in dichtvorm, een felle aanklacht bevat tegen de tienden (belastingen) die gegeven werden op de bewoners van het platteland. Van dit druksel bestaan twee versies. Zij verschillen in de bewoordingen slechts weinig, maar daar waar in het eerste alleen de tienden in Vlaanderen gehemeld worden, is dit in het tweede uitgebreid tot ook de tienden geheven in Vlaams-Brabant en aan het eind geeft de auteur daar ook de plakaten betreffende deze tienden (deze van koning Philips de Schone van Frankrijk van 1303, van Antonius, hertog van Brabant van 1412 en van keizer Karel van 1520). Het werd door de overheid als een 'libel diffamatoir' (beledigend pamflet) beschouwd en op 21 februari 1688 vanuit Brussel naar de raadsheren-fiscaal van de Raad van Vlaanderen gestuurd om een onderzoek tegen hem in te stellen.²¹² Hij werd verhoord op 27 maart 1688 in de Secrete Kamer, moest beloven dat hij zich zou aanmelden in het Gravensteen telkens als het Hof hem aanmaande en als borgsom voor de betaling van reeds gemaakte kosten en eventuele toekomstige procedurekosten 1000 gulden betalen.²¹³

Allicht in een vervolg hierop publiceerde hij een uitgebreide verhandeling: L. LOOTYNS, *Factum pour les directeurs des villages du pais du Franc de Bruges, au sujet des dixmes: contre les ecclesiastiques & autres, pretendans icelles dixmes*, s. l. [Brugge of Gent], s. d. [1688, 1689?],

211 - L. LOOTYNS, *Hooghe ende Moghende Heeren ... het ... abuys ... het opbringhen vande pretense minute thienden, als in het openbaer ghebreck van het herstellen ende repareren vande geruineerde ende vervallen kercken*, Gent, 1689, fol. Dit vonden we vermeld op een steekkaartje van de bibl. Univ. Gent, maar met slechts als bibliotheekreferentie: "C".

- E. VARENBERGH in zijn biografische nota over Lodewijk Lootyns vermeldt nog enkele andere druksels i.v.m. de polemiek rond zijn *Factum* (maar vermeldt niet de bewaarplaatsen ervan).

212 RAG, Raad van Vlaanderen, nr. 22.479.

213 Loys Lootens of Lootyns, zoon van Jan, uit Brugge, advocaat, werd verhoord door raadshere Peeters en griffier Helias (zie G. ROGIER, *Criminele processen voor het hoogste gerechtshof in Vlaanderen, de Raad van Vlaanderen, eind zeventiende begin achttiende eeuw. Deel 3: januari 1686 – oktober 1692*, PDF bestand op Internet, 2013 (bewerking van: RAG, Raad van Vlaanderen, Criminele examens, nr. 8.572 en Criminele Sentenciën, nr. 8.595).

169 pp.²¹⁴ die veel ophef maakte. Het is zowel een historische document als een pleidooi en werd ondersteund door tal van oorkonden en onuitgegeven documenten. Het werd verboden door de kerkelijke overheid.

De Brugse jurist Petrus Boury (+1714) publiceerde in 1690 een antwoord hierop,²¹⁵ waarin hij de stelling van Lodewijk Lootyns over de tienden in het Brugse Vrije weerlegde.

Juristen uit zijn tijd hadden de gewoonte om een zaak van enig belang publiek te maken door een verhandeling met hun argumenten in de zaak er over te schrijven en die in druk uit te geven. Enkele dergelijke druksels van Lodewijk Lootyns i.v.m. Brugse ambachten (huidevetters (1701) en wolververs (1704)) zijn bekend.²¹⁶ Ook in deze schraagde hij zijn betoog telkens met tal van historische gegevens over de ambachten en gilden. Een ander – ongedateerd – druksel, maar dat door het meest recente erin vermelde jaartal van 1702 of van later moet dateren, betreft een erfeniskwestie. Het vangt aan met de woorden: *Om te betoonen dat de Descendenten van Adriaen ende David Lambrecht cousins zijn van Bloets-weghe, ende Capabel elcanderen te succederen, dient gheconsiderereert ...*²¹⁷

Of het ook deze Lodewijk Lootyns is die op 24 december 1709 de eed aflegde als klerk van het baljuwschap van Brugge, het Vrije en de Burg²¹⁸ is onduidelijk: hij was toen al 53,5 jaar oud.

214 Exemplaren hiervan werden geveild te Brugge, Van De Wiele, 1 okt. 2011, lot 652; Brussel, Morel de Westgaver, 2 febr. 2013, lot 390 en Brussel, The Romantic Agony, 14-15 juni 2013, lot 1031.

215 P. BOURY, *Motivum juris seu brevis refutatio facti in Flandria divulgati. Pour les directeurs des villages du païs du Francq de Bruges, au sujet des dixmes*, Brugge, 1690, x + 144 + ii pp. Daarnaast zijn er ook: Bibl. Univ. Gent, BIB.G.003505/7 en BIB.G.003790 (volledige tekst ook op hun webpagina): N.N., *Réfutation d'un imprimé intitulé FACTUM pour Les Directeurs des Villages du Pays du Franc de Bruges au sujet des Dixmes: contre Les Ecclesiastiques & autres, pretendans icelles Dixmes etc.*, s.l., s.d., (1689?), a-4, A-2C2; [4], 103, [1 bl.] p.; 2°.

216 - Bibl. Univ. Gent, BIB.175S022/3: L. LOOTYNS, *Voldoeninghe om Deken ende Eedt van den Ambachte van de Wolle-Laecken Verwers binnen de Stadt van Brugge Heerschers Reformanten ter eender zyde, Jegdens Pieter Verschelde oock aldaer Geintimeerden, betrocken benefens BURGHMEESTERS en de SCHEPENEN der selver Stadt Ghedaeghde ter ander, aen de Sententie Interlocutaire van den 27. September 1704. voor Mijn Heer den Raedts Heer MUELEBEKE, Commissaris inde Saecke*, 8°, 18 pp., 18 x 29,5 cm, gemarmerd papieren kaftje. Betoog in 138 artikels onder romeins cijfer, waarbij hij ook uit akten van 1340 en diverse uit de 15de eeuw citeert. Op de laatste bladzijde staat: *Onderteekent L. LOOTYNS Adv.*

- F. VANDE PUTTE en E. VARENBERGH in hun biografische nota vernoemen (maar zonder vermelding van een bewaarplaats): *Aen 't hof advertisement om deken ende eedt, oudelinghen ende ghemeene supposten van den ambachte van de Hudevetters der stad van Brugge, appellanten van die van Vlaenderen ter eender zyde, jegens Jacobus Josephus Du Hayon, poorteryken leerknape in des selfs ambacht gheinthimeerden ter andere*, Brugge, 1701, in-folio, 24 pp.

217 SBB, Verzameling genealogieën van Jacobus Antonius Kerchof (+1685), dossier Lambrecht. Het druksel omvat vier bladen waarvan f° 2r tot 4r bedrukt zijn. Aan het eind wordt de auteur vermeld als L. LOOTYNS Adv. Het werd *Tot Brugge Ghedruckt by Paulus Roose, woonende inde Noortzant straet by het Princen Hof inde Vier Evangelisten*.

218 L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Coutumes ... Bourg de Bruges*, 1883, p. 582.

Hij overleed op 9 en werd begraven te Brugge O.L.Vrouw, 1ste portie op 10 mei 1721 op het kerkhof.

II. – ROBERT LOOTINS.

Een Franse tak ?

De oude genealogieën vermelden ook steeds in meer of minder detail, een deeltak met de afstammelingen van Robrecht/Robert Lootins/Lottin²¹⁹ welke rond Parijs te situeren zijn.

De grote geografische afstand tussen Brugge en Parijs hoeft niet a priori een obstakel te zijn voor een verwantschap, rekening houdend met de uitgeoefende functie van Robert: hij was verbonden aan het *Parlement de Paris* aldaar (een hooggerechtshof). Hij zou bv. in de 15de eeuw naar Parijs kunnen getrokken zijn om er rechten te studeren, iets wat voor Vlamingen in die tijd helemaal niet ongebruikelijk was,²²⁰ er gebleven zijn en er een loopbaan uitgebouwd hebben.

Pieter [IV] Lootyns in zijn perkamenten stamboom van 1674 noemt Robert *ch(eva)ll(ie)r seig(neur) de Briotes etc. conseiller de Louys [XI 1461-1483] et de Ch(ar)l(e)s [VIII 1483-1498] roys de France au parlement a Parys*. Dit sluit aan bij wat over de Robert Lottin bekend is uit historische bronnen. Maar hij vermeldt ook nog een broer van Robert: *mes(i)re Franchois Lootyns, conseiller au parlement de Parijs des Roy de France 1481* wat nergens anders vermeld wordt en allicht berust op verkeerd begrepen stuk informatie die op dezelfde Robert betrekking heeft. Op zijn perkamenten stamboom tekent hij bij deze Frans ook een wapen Lootyns met onderschrift: *Selon Fortune Lootyns a Parys 1659*. Helaas licht hij ons niet in waar hij die Parijse vermelding heeft gezien of was het *wishfull thinking* ?

De Parijse Robert Lottin lijkt vooral via zijn schoonvader die zelf een kleinzoon was van twee presidenten van dit *Parlement* en zoon van een koninklijk advocaat bij het Châtelet, een loopbaan uitgebouwd te hebben in dit hooggerechtshof. Een zeer uitgebreide studie van alle functionarissen verbonden van dit gerechtshof over de periode 1345-1610 toont geen voorkomen van de naam Lot(t)in vóór deze Robert.²²¹ Dit lijkt er ook op te wijzen dat zijn voorgeslacht geen banden had met dit hooggerechtshof.

219 J.-J. GALLIARD, *Inscriptions funéraires... Notre Dame*, 1866, p. 359 vermeldt enkel zijn heerlijkheid en functie. VOET vermeldt daarnaast nog zijn titel van meester, zijn echtgenote en zijn kinderen.

220 Voor Vlamingen in de 15de eeuw was Leuven (gesticht 1425) geografisch wel het dichtste bij maar Parijs (gesticht ca 1150) bleef zeker nog lang een populaire bestemming. Sommigen studenten in de 15de eeuw zochten het nog verder, zoals Montpellier (gesticht 1289), Orléans (gesticht 1306) of in Italië in Bologna (gesticht 1088) of Padua (gesticht 1222). Pas aan het eind van de 16de eeuw werd een nieuwe universiteit op korte afstand voor Vlamingen gesticht te Douai.

221 E. MAUGIS, *Histoire du Parlement de Paris*, T. III, Parijs, 1916, p. 104.

Wapen van de familie Lottin de Charny op een smeedijzeren klapdeur van een klein meubel dat toebehoorde aan een bisschop uit de familie. (Rouen, Musée le Secq des Tournelles, 16de eeuw)

Deze familie wordt vooral *Lottin de Charny* genoemd naar de heerlijkheid Charny²²² die Robert uit de erfenis van zijn echtgenote verwierf.

Het wapenschild van de Franse Lottins is hetzelfde als van de Brugse Lootyns: *geschaakt van zilver en lazuur*.²²³

Hieronder geven we eerst nog wat de genealoog VOET schrijft²²⁴:

II. – Meester ROBERT LOTIN, jonker, heer van Breotes, koninklijk raadsheer bij het Parlement van Parijs (geschaakt van zilver en lazuur). Hij huwde Marie (AGUIN) AGUENIN, dochter van Guillaume, heer van LE DUC.

Zij hadden de volgende kinderen:

1. *meester Robert Lotin, heer van Veres [Vaires] en Charny in 1533.*
2. *meester Guillaume Lotin, kanunnik van Auxerre²²⁵ in 1533, heer van Veres [Vaires] en Charny.*
3. *Anna Lotin, huwde N.N.*
4. *Justine Lotin, huwde meester Jean LE PREVOST, heer van Malasis, van wie ze weduwe was in 1533.*
5. *Margareta Lotin, huwde Pierre HENEQUIN, zoon van Mathan, 1533.*

In 1491-1492 betaalde *maistre Robert Lotin* het leenverheffingsrecht van 10 pond voor het leengoed van 10 gemeten (nu 10 gemeten en 57 roeden genoemd) in Steenkerke bij Veurne, dat hij had geërfd van zijn broer *maistre Piere Lotin* na diens overlijden.²²⁶ De vermelding

222 77410 Charny (arr. Meaux, dept. Seine-et-Marne, regio Île-de-France), 30 km oost-noord-oost van het centrum van Parijs.

223 GAUDEFFROY-PENELLE & CH. MÉTALS, *Armorial Chartrain*, Chartres, Archives du diocèse de Chartres, 1909, Vol. 2, p. 393: *Armorial de la Cour des Comptes*: Robert Lottin, heer van Charny x Jeanne Huault, 16de eeuw; Guillaume Lottin, heer van Charny, Vaires, etc., rekenmeester in 1569, x Jeanne Bochart.

224 KBR, afd. hs., Fonds Goethals, nr. 737, f° 5v-6.

225 Hoofdstad van het dept. Yonne (regio Bourgondië), 150 km zuid-oost van Parijs.

226 ARA, RK 17.639 (1 jan 1491 n.s.-21 juni 1492) f° 2: *De maistre Robert Lotin lequel a r(e)leve ung fief tenu de mesd(its) s(eigneur)s de leurd(it) bourg de Furnes conten(ant) X mesures LVIJ verges de*

maistre hier bij Pieter lijkt niet helemaal verenigbaar met zijn beroep van meersener tenzij de vermelding *maistre* een lapsus zou zijn in de leenverheffingsrekening (verwarring met zijn broer). Maar de overlijdensdatum van Pieter Lotin van 7 mei 1489 past wel bij de betaling van het verheffingsrecht in het rekenjaar 1491-92.

We vinden *maistre Robert Lotin* opnieuw ca 1495 als hij ditzelfde leengoed in Steenkerke bij Veurne (nu genoemd 10 gemeten 64 roeden) na zijn overlijden naliet aan zijn zoon Guillaume (zie verder).

We merken op dat de vier bezitters van dit leengoed erg goed passen op vier gekende personen uit (de voorouders van) de 'Franse' tak: Michiel, overleden ca 1476 met twee zonen Pieter en meester Robert, resp. overleden ca 1490 en 1495 en tenslotte een Guillaume zoon van meester Robert. Uit andere bronnen weten we dat Pieter overleed op 7 mei 1489 (zie hoger) en meester Robert tussen september 1494 en september 1495 (zie hieronder), wat perfect aansluit op de tijdstippen van betaling van het leenverheffingsrechten na overlijden van de vorige bezitter. Behoudens een erg groot toeval zien we in de deze leenerfenissen een bevestiging dat de Franse Lotins uit de Vlaamse afstammen.

De afstammelingen van meester Robert en Marie Aguenin waren bijna allen hooggeplaatste magistraten. Dit is niet zo verwonderlijk gezien zij eigenaar van hun ambt waren en dit ambt dus gewoon door erfenis op de volgende generatie overging.²²⁷ Een genealogie van de Franse Lottins kan tot het eind van de 18de eeuw gevolgd worden, maar over de ouders of de herkomst van Robert Lottin (x Marie Aguenin) valt er nergens in

t(er)re gis(an)s en lad(ite) paroiche [Steenkerke] a luy succede p(ar) le t(res)pas de maistre Piere Lotin son fr(e)r(e). Reçu po(u)r led(it) relief X Lb.

227 N.N., *Mercure Galant dédié A Monseigneur Le Dauphin, juillet 1690*, Lyon: Thomas Amaury, 1690, pp. 132-135: [...] *Ces morts ont esté suivies de celle de Mr. [Nicolas-Louis-François] Lotin, seigneur de Charny, President en la Cour des Aides. Il estoit fils de François Lotin, seigneur de Charny, Conseiller en la Grand Chambre du Parlement de Paris, & d'Elizabeth Gemin & petit-fils de Guillaume Lotin, Seigneur de Charny Martilly & Verres, president aux Requestes du palais. Guillaume Lotin, son Bisayeul, Seigneur de Charny, Maistre des Comptes à Paris, épousa Ieanne Bochart de Champigny, d'une famille qui a donné un premier President au Parlement de Paris, & plusieurs Officiers considerables dans l'Eglise, dans l'Epée, & dans la Robe. Il avoit pour pere Robert Lotin, Seigneur de Charny, Conseiller en la Cour des Aides, fils de Robert Lotin, seigneur de Charny, Conseiller au Parlement de Paris en 1480 & de Marie Aguenin le Duc, fille de Guillaume Aguenin le Duc, Conseiller au parlement de Paris, & de Girarde de Longueil, & sa Mere estoit Louise Huault de Montmagny, d'une famille qui a donné divers Officiers au Parlement & aus Compagnies Superieurs. Cette famille s'est aliée avec plusieurs anciennes Maisons, & particulièrement avec celle d'Hector de Marle, dont il y a eu un Chancelier de France, & avec celle de Harlus, par le mariage d'Anne Lotin de Charny avec Jean de Harlus, premier Baron de Valois & Sire de Cramailles, de l'ancienne Maison de Cramailles, tombée en celle de Chippard de la Grandmaison, fondateurs de l'ancienne Eglise de S. Andevol à Paris. Lotin de Charny porte échiqueté d'argent & d'azur;* MICHEL POPOFF, *Prosopographie des gens du Parlement de Paris (1266-1753) d'après les ms Fr. 7553, 7554, 7555, 7555bis conservés au Cabinet des manuscrits de la Bibliothèque nationale de France*, Paris, le Léopard d'Or, 1996-2003, 1151 pp.

Frans bronnen enige informatie te rapen.²²⁸ Brengen we de diverse bronnen samen, dan volgen daaruit volgende biografische gegevens over de stamvader van de Franse tak en zijn verdere afstamming:

Robert Lootins / Lottin was meester in de rechten. Hij was aanvankelijk, sinds 29 juli 1475 *greffier des présentations* en vanaf 29 mei 1480, nadat zijn schoonvader aan deze functie verzaakt had raadsheer bij het Parlement van Parijs.²²⁹

Hij huwde met Marie AGUENIN²³⁰ dit LE DUC, geboren in december 1462.²³¹ Zij was dochter van Guillaume, heer van Le Duc en Charny, in 1461 raadsheer bij het Parlement van Parijs en Girarde de Longueil.²³²

Vanaf 6 december 1485 vinden we vele akten waarin Robert Lotin, raadsheer bij het Parlement van Parijs en zijn echtgenote vermeld worden. Hij wordt er vaak heer van Briotte en Vaires genoemd.²³³ Robert Lottin was samen met Guillaume Aguenin le Duc (zijn schoonvader) elk voor een deel heer van Vaires.²³⁴

Briotte is een gehucht op 1,5 km zuidoost van 77480 Villenauxe-la-Petite (arr. Provins, dept. Seine-et-Marne, regio Île-de-France), 90 km zuid-oost van het centrum van Parijs.

228 Voor een meer uitgebreide genealogie beginnend bij Robert Lotin x Marie Aguenin, gezegd le Duc, zie: DE LA CHENAYE-DESBOIS & BADIER, *Dictionnaire de la Noblesse*, 3de ed., dl. 12, Paris, 1868, kol. 454-458.

Over de Franse tak komen we evenwel nog het meest te weten in: JEAN-CLAUDE DUBÉ, *Le chevalier de Montmagny, premier gouverneur de la Nouvelle-France*, Quebec, Fides, 1999, pp. 84-93, i.h.b. Tableau 11 (pp. 92-93): 'Généalogie abrégée de la famille Lottin'; IDEM (vertaling door ELIZABETH RAPLEY), *The chevalier de Montmagny, 1601-1657, first governor of New France*, Ottawa, University of Ottawa Press, 2005, pp. 51-54, i.h.b. Table 11 (pp. 52-53): 'Abridged genealogy of the Lottin Family'.

229 F. BLANCHARD, *Les Presidents au mortier du Parlement de Paris*, Parijs, 1647, p. 32; E. MAUGIS, *Histoire du Parlement de Paris*, T. III, Parijs, 1916, p. 113; Zie ook zijn aanstellingsbrief van 26 mei 1480 in: J. VAESSEN & E. CHARAVAY, *Lettres de Louis XI, roi de France, publiées d'après les originaux*, Parijs, 1903, pp. 205-206.

230 VOET schrijft: AGUIN maar later verbeterd in AGUENIN, SdS schrijft: DAGUENIN en gehuwd 20 maart 1480 en geeft voor haar wapen: *in keel drie kepers van goud vergezeld van drie penningen van hetzelfde, met een schildhoofd van goud*.

231 F. BLANCHARD, *Les Presidents au mortier du Parlement de Paris*, 1647 schrijft in een genealogie Aguenin (pp. 55-60): *Marie Aguenin* [dochter van Guillaume], *née au mois de Decembre 1462, & depuis mariée avec monsieur maistre Robert Lotin, Conseiller en Parlement, duquel mariage vinrent entre autres ...* [waarna een lange afstamming Lotin volgt]. DE LA CHENAYE-DESBOIS maakt van 1462 haar huwelijksjaar ...

232 Zie ook N.N., *Mercure Galant ...* 1690, pp. 132-135 over enkele Lotins die in Parijs hoge ambtelijke functies bekleedden.

233 Zie de talrijke akten in: C. BÉCHU, F. GREFFE & I. PÉBAY, *Minutier central des notaires de Paris. Minutes du XVIe siècle de l'étude XIX. Inventaire analytique* [periode 1465-1500], Paris, Archives Nationales, 1993.

234 C. BÉCHU, *Minutier central ...* nr. 2157: '1494 (n. st.), 12 janvier: Procurations données par nobles Robert Lotin, seigneur de Briotte, conseiller au Parlement, et Justine Sanguin, veuve de Guillaume Aguenin dit Leduc [de schoonvader van Robert Lotin], tous deux seigneurs en partie de Vaires, à Jean Teste, pour recouvrer les revenus de leur seigneurie'.

Vaires is 77360 Vaires-sur-Marne (Ver, Veres) (arr. Torcy, dept. Seine-et-Marne, regio Île-de-France), 30 km oost van het centrum van Parijs. Het wapen van deze laatste gemeente is: *geschaakt van zilver en lazuur, gekoust vair van goud en keel*. Hierin herkennen we het wapen Lottin, de kleuren van het wapen Aguenin en het pelswerk *vair* lijkt een verwijzing lijkt te zijn naar de plaatsnaam Vaires...

Hij overleed na 16 september 1494 en voor 10 september 1495.²³⁵ Op 12 november 1495 werd hij in zijn functie bij het Parlement de Paris vervangen door Pierre de Vaudetar.²³⁶ Zij overleed na 17 juni 1513.²³⁷

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Guillaume.** Hij werd geboren rond 1480 (meer dan 80 jaar oud genoemd op 1 juni 1561²³⁸). Reeds op 18 maart 1512 (n.s.) wordt hij meester en kanunnik van de kathedrale kerk van Auxerre genoemd (hoofdstad van het departement Yonne (Bourgogne)).²³⁹ Op 10 januari 1542 wordt hij genoemd *prêtre Guillaume Lotin, chanoine de l'église cathédrale d'Auxerre* en broer van *Robert Lotin, seigneur en partie de Charny, conseiller du roi en la cour de la justice des aides à Paris*.²⁴⁰

Op 16 juni 1561 maakte hij voor Pierre Armant, notaris te Auxerre, zijn testament op. Hij was dan pastoor van Asnières (bisdom Langres), maar volgens een verklaring voor dezelfde notaris van 1 juni ervoor van een arts en een apotheker was hij reeds negen jaar ziek waarbij hij meestal zijn kamer moest houden. In zijn testament geeft hij de wens te kennen begraven te worden in zijn kathedraal in de kapel der bisschoppen bij zijn neef Eustache le Prévost. Als testamentuitvoerder stelde hij o.a. aan zijn neef meester Nicolas Hannequin, deken van de St.-Urbanus kerk van Troyes.²⁴¹ Hij overleed te Auxerre tussen 20 december 1565 en op 11 januari 1566 (n.s.).²⁴²

Allicht is het ook deze Guillaume Lotin die in 1496-97 het leenverheffingsrecht van 10 Lb betaalde voor het leengoed van 10 gemeten (hier 10 gemeten 64 roeden genoemd) in Steenkerke bij Veurne, geërfd

235 C. BÉCHU, *Minutier central ...* nr. 2989: op de eerste datum is er nog een akte die hem vermeldt, op de tweede datum is er al een akte die Marie Aguenin vermeldt als weduwe van Robert, raadsheer bij het Parlement.

236 MAUGIS, *Histoire du Parlement de Paris*, p. 121.

237 PIERRE LE CLERCQ, *Les Auxerrois d'avant 1600 et les pièces d'archives les faisant revivre*, tome 6 (Legrand à Moynat), Société généalogique de l'Yonne, 2de ed., 2014 op basis van: AD 89 (Archives départementales de l'Yonne), E 376, f° 383.

238 P. LE CLERCQ, *Les Auxerrois d'avant 1600 ...*, E 481.

239 P. LE CLERCQ, *Les Auxerrois d'avant 1600 ...*, E 479.

240 P. LE CLERCQ, *Les Auxerrois d'avant 1600 ...*, E 384 f° 105.

241 P. LE CLERCQ, *Les Auxerrois d'avant 1600 ...*, E 390 f° 82.

242 P. LE CLERCQ, *Les Auxerrois d'avant 1600 ...*, E 390 f° 124 en f° 44: Op de eerste datum verscheen hij nog voor zijn notaris, op de tweede werd reeds zijn erfenis aanvaard door zijn mede-kanunniken.

van zijn vader *Maistre Robert Lotin*.²⁴³ De betaling gebeurde via een tussenpersoon *Jehan de Gherbeque*, uiteraard omdat Guillaume enerzijds nog niet meerderjarig (nog geen 25 jaar oud) was en anderzijds allicht in Parijs woonde, waar zijn vader al eerder naar uitgeweken was. Op 14 september 1514 was hij nog in het bezit van dit leengoed, getuige een leenregister waarin een denombrement ervan (hier weer 10 gemeten 57 roeden genoemd) van die datum opgenomen is en dat werd overgemaakt door nog steeds dezelfde tussenpersoon *Jan van Garebeke*.²⁴⁴

2. **ROBERT**, heer van *Veres* [Vaires] en Charny, meester in de rechten. Raadsheer bij het *Cour des Aides* (een beroepshof bevoegd voor fiscale zaken).

Hij huwde met Louise HURAUULT (HUREAU) (*in goud een kruis van lazuur, gekantonneerd met 4 schaduwzonnen van keel*), dochter van Jan, heer van Boistaille (SdS). Hij leefde nog op 22 november 1551.²⁴⁵

Zij hadden volgende kinderen:

- a. **Robert**, heer van Charny, nog levend in 1580.
- b. **Marguerite**, gehuwd met Simon ACARIE, raadsheer bij het *Cour des Aides*.
- c. **GUILLAUME**, heer van Charny en Vaires, burggraaf van Vaux. rekenmeester. Hij huwde op 19 december 1555 met Jeanne BOCHARD uit het huis van Champigny (*in lazuur een wasenaar van goud overtopt door een ster van hetzelfde*), dochter van Jan, heer van Champigny en Joanna Troncon.

²⁴³ ARA, RK 17.644 (10 juli 1496- 12 juli 1497) f° 4v: [Steenkerke bij Veurne] *De Guillame Lotin par les mains de Jehan de Gherbeque pour le relief d'un fief contenant X mesures et LXIII verges de terre tenu en fief de mond(it) s(eigneu)r de son bourg de Furnes a luy succede p(ar) le trespas de maistre Robert Lotin son pe(re). Receu po(u)r led(it) relief X Lb.*

²⁴⁴ ARA, RK 1087, leenregister opgemaakt naar denombrementen van 1502-1517 en enkele latere (tot 1534), opgesteld na sommaties in 1502, 1503, 1514, 1515 bij ordonnantie van de Rijsselse Rekenkamer, f° 50, Steenkerke: *Willem Lotin een leen groot X ghemeten LVIIJ r(oeden) lands of daeromtrent al verre oost vande kercke, te wetenen VJ ghemeten XV r(oeden) 't welck zijn twee sticken, bewesten and(en) burchwech bezuuden an 't Cappitle van Sinte Wouburghen landt ende benoorden an Jans vand(er) Mersch leen. Item ten noorthouck daeran i stick houdt i ghemet XXXV r(oeden) bezuuden an 't voorn(oemde) Willem Lotins landt, beoosten an mijns heeren van Sinte Niclaeis landt, benoord(en) an 't zelve Willems erfve. Item ten zuutwesthouck vand(en) voors(eiden) ghemete XXXV r(oeden), VIIJ l(ine)n XXXV r(oeden) landts bezuuden an mijns heeren van Sinte Niclaeis landt, boosten an dit van Sinte Wouburghen landt, benoorden an Loys Scacht ende Marye Veyses landt, bewesten an svoors(eide) Willems erfve. Staende teenen vullen verlieve van X Lb. p. Overghegh(even) onder den zeghele van Jan van Garebeke, procur(eur) vanden voorn(oemden) Willem Lotin in date vanden XIIIJ-en dach van septembre XV.C XIIIJ. Kopie hiervan ook in RAB, Leenhof van Veurne-Ambacht, nr. 8, leenregister, f° 75v, Steenkerke.*

²⁴⁵ P. LE CLERCQ, *La famille Lotin à Auxerre...*, Archives Nationales, Minutier central, ET/XIX/185.

Zij hadden volgende kinderen:

- i. **GUILLAUME**, heer van Vaires, Charny en Vaux-le-Vicomte, raadsheer bij het Parlement van Parijs en in 1594 *Président des Requêtes du Palais*. Hij huwde na contract van 29 april 1589 met Madeleine DE MORIN.

Zij hadden o.a. volgende kinderen:

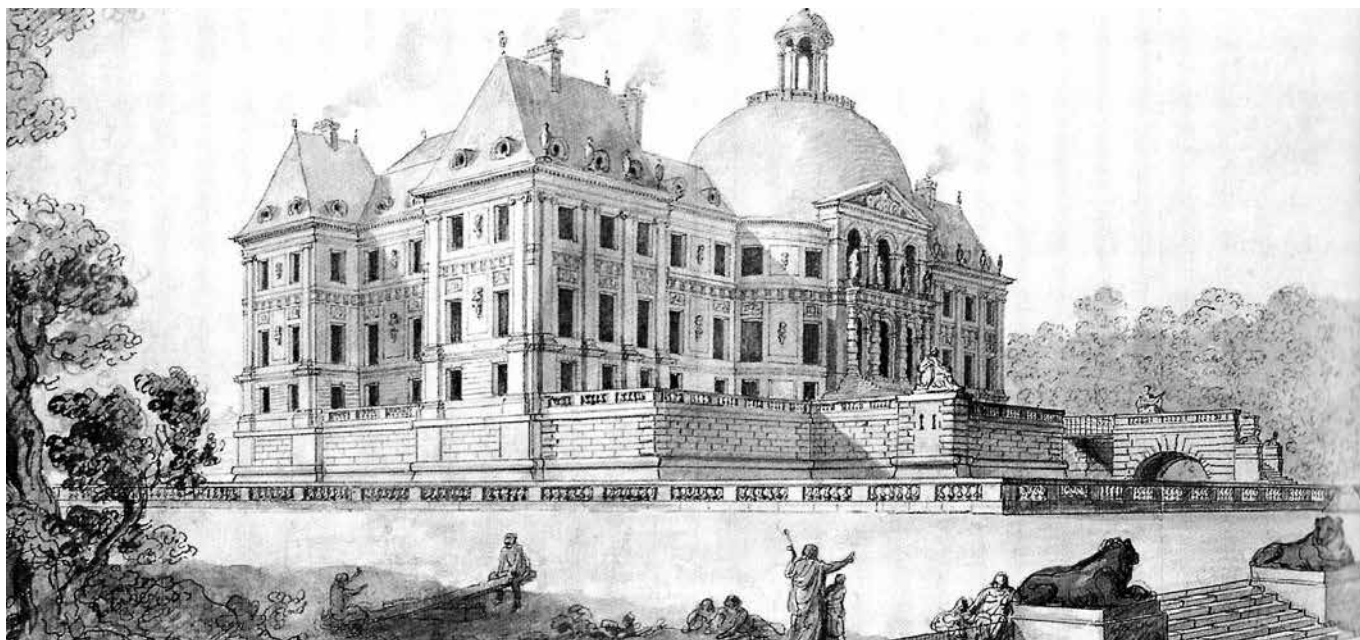
1. **François**, graaf van Charny, heer van Vaires, burggraaf van Vaux. Hij was raadsheer bij het Parlement te Parijs en werd op 11 maart 1632 *Président aux Enquêtes*. Hij huwde Elisabeth GAMIN, dochter van Pierre en Anne de Vic. Hij overleed in februari 1684. (zie portret)

François Lotin de Charny, burggraaf van Vaux (+1684). In de rand staat: MESSIRE FRANÇOIS LOTIN DE CHARNY – PRESIDENT ES ENQUESTES DV PARLEMENT. (gegraveerd portret door Robert Nantueil uit 1657, 323 x 258 mm²⁴⁶)

2. **Nicolas**, heer van Martilly, op 17 december 1631 werd hij raadsheer van de koning in zijn Grote Raad, op 7 juli 1642 meester van rekwesten, op 11 april 1644 President van de Grote Raad. Hij huwde met Marie Marthe GOUFFAUT. Hij overleed in 1650.

²⁴⁶ CH. PETITJEAN & CH. WICKERT, *Catalogue de l'œuvre gravé de Robert Nantueil*, 1925, n°132.

Vaux-le-Vicomte

3. **Anne**, die huwde met Jean de HARLUS, rekenmeester te Parijs, overleden op 28 mei 1550. Zij overleed in 1550.
4. **Justine**, die huwde met meester Jan LE PREVOST, heer van Malasis en rekenmeester te Parijs. Zij was zijn weduwe in 1533.
5. **Marguerite**, die huwde met Pieter HENNEQUIN, zoon van Mathan. Hij was procureur des koning in het *Cour des Monnaies* (een gerechtshof dat zich met de uitgifte van de munt inliet en recht sprak in misdrijven op dat gebied).
6. **Marie**, religieuze en abdis van Longchamp.²⁴⁷

Tot slot nog een opmerkelijke anecdote in de familiegeschiedenis van de Franse Lotins. Dezen hadden in juni 1600 in een openbare verkoop de heerlijkheid *Vaux-le-Vicomte* verworven (voor 16.630 *écus*) die eerder aan een aanverwante familie toebehoorde. Daarop stond een vervallen oud kasteel.

Op 1 februari 1641 verkocht François Lottin de Charny (de man uit het portret) het domain Vaux-le-Vicomte door aan de dan 25-jarige Nicolas Fouquet (1615-1680). Deze man, in ijlt tempo opgeklommen van gewone burger tot surintendant van de Franse Financiën (en hopen eerste minister te worden) sloopte het kleine kasteeltje en bouwde er tussen 1653 en 1661 het meest oogverblindende kasteel van zijn tijd (waarbij ook drie dorpen ontruimd werden om een bijpassende tuin aan te leggen ...).

Na een grandioos openingsfeest op 17 augustus 1661 werd Fouquet drie weken later, op 5 september op last van Lodewijk XIV gearresteerd, opgesloten, aangeklaagd voor malversaties en na een proces van drie jaar tot verbanning veroordeeld (door de koning verzuurd tot levenslange opsluiting) ... Lodewijk XIV nam zijn ploeg van bouwmeester, decorateur en tuinarchitect over en liet hen Versailles optrekken ...

Voor de verdere afstamming van de familie Lotin verwijzen we naar de werken van DE LA CHENAYE-DESBOIS en J.-C. DUBÉ, in de voetnoten hoger vermeld.

²⁴⁷ Aldus vermeld in het testament van haar broer Guillaume.